सहकारीमा सुशासन : प्रविधि र एकिकरण

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणमा सहकारी संघ संस्थाको भूमिका

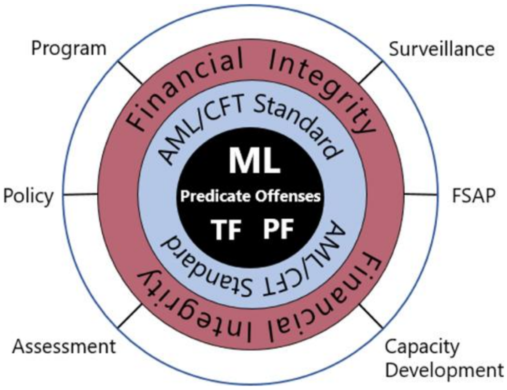

5th Chaitra, 2081, Alpha Beta Complex

Resource Person : FCA RAJ KUMAR PHUYAL

"One of the greatest gifts you can give to anyone is the gift of attention."

-Jim Rohn

American Entrepreneur, Author and Motivational Speaker

एफसिए राजकुमार फुयाल

अहिलेको चर्चित खबर

एफसिए राजकुमार फुयाल

नेपाल ग्रे लिस्टमा पर्नुका कारण

- विभागमा उजुरीको चाङ, अनुसन्धान र अभियोजन निराशाजनक हुनु । फैसला भएका मुद्दाहरू पनि कार्यान्वयनमा नजानु, जफत हुनुपर्ने सम्पत्ति पनि जफत नहुनु ।
- सहकारीमा ४ खर्ब लगानी, स्रोतको निगरानी नहुनु ।
- गैसस (NGO) मार्फत भित्रिएको लगानी स्रोत खोजबिन नहुनु ।
- घरजग्गा कारोबारमा लगानी स्रोतको खोजी नहुनु ।
- सुनचाँदी व्यवसायमा नियमन बाहिरै हुनु ।
- क्यासिनोमाथिको अनुगमन फितलो हुनु ।
- राज्यका झगडिया को को हुन् ? अपराधको एकीकृत अभिलेख छैन । अपराध अभिलेख विभाग गठन गर्ने दशकअघिको प्रस्ताव अलपत्र छ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

नेपालमा अपराधबाट सम्पत्ति कमाउनेहरु माथि कारबाही गर्न कानून बनेका छन्, विभिन्न निकाय स्थापना भएको छ । आर्थिक तथा वित्तीय अपराधको अनुपातमा संलग्नमाथिको नगन्य कारबाही नै नेपाललाई ग्रे लिष्टमा राख्नुको प्रमुख कारण हो ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

अर्थतन्त्र

लामिछानेविरुद्ध सहकारी ठगी, सम्पत्ति शुद्धीकरण र संगठित...

पोखरा : राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) का सभापति रवि लामिछानेविरुद्ध कास्की जिल्ला अदालत...

सम्पत्ति शुद्धीकरणको अनुसन्धान प्रहरी र अख्तियारसहित १४ निकायले गर्न सक्ने

सुन तस्करी प्रकरण : राहुल महरा र भन्सारका नासुसहित ११ विरुद्ध सम्पत्ति शुद्धीकरणको मुद्दा

एफसिए राजकुमार फुयाल

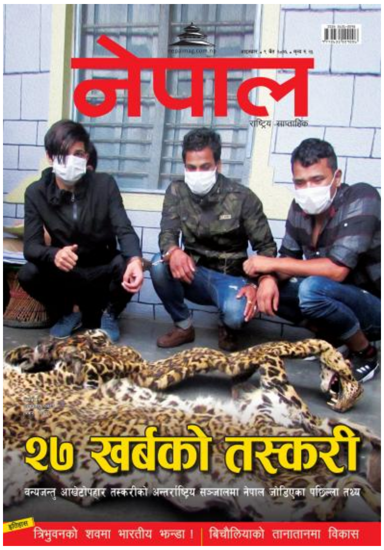

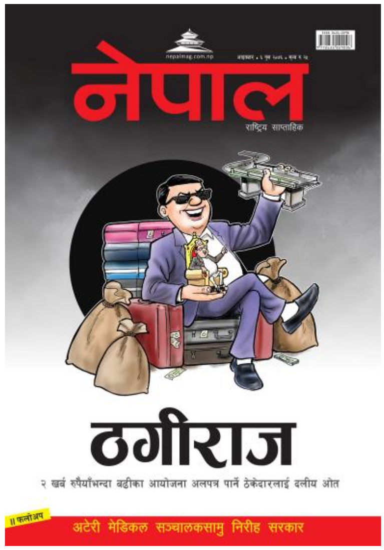

एफसिए राजकुमार फुयाल

अहिलेको चर्चित खबर

सम्पति शुद्धीकरण र वित्तीय अपराध नियन्त्रणमा कमजोर

नेपाललाई 'ग्रे लिस्ट'मा राख्न एसिया प्रशान्त प्रतिवेदन

यज्ञ बञ्जाडे (काठमाडौं)

वित्तीय अपराध नियन्त्रणका लागि समयमै कानुन नबन्दा र बनेका कानुन प्रभावकारी कार्यान्वयन नहुँदा नेपाल 'ग्रे लिस्ट' (नकारात्मक सूची) मा पर्ने निश्चितजस्तै भएको छ। सम्पत्ति शुद्धीकरण मामिलामा निगरानी गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय संस्था फाइनान्सियल एक्सन टास्क फोर्स (एफएटीएफ) अन्तर्गतको एसिया प्रशान्त समूह (एपीजी) ले नेपाललाई यो सूचीमा राख्न प्रतिवेदन दिएको छ।

एफएटीएफको 'ग्रे लिस्ट' मा परेको कुनै पनि देशलाई विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, एसियाली विकास बैंकलगायतले ऋण तथा आर्थिक सहायता नियन्त्रण गर्ने, अनुदान र सहायता बन्द गर्ने सम्भावना रहन्छ। त्यसपछि पनि सुधार नभए देश कालोसूचीमा जाने र विश्वव्यापी नाकाबन्दीको सिकार हुने अवस्था आउँछ।

कालोसूचीमा परेको देशबाट अन्तर्राष्ट्रिय बैंकिङ कारोबारमा नियन्त्रण र प्रतीतपत्र कारोबार गर्न कठिनाइ हुन्छ। यस्तो अवस्थामा विदेशी लगानी निरुत्साहित हुने, अन्तर्राष्ट्रिय जगत्मा देशको वित्तीय साख घट्ने तथा सरकार र नागरिकको विदेशमा रहेको सम्पत्ति जोखिममा पर्ने विज्ञहरू बताउँछन्।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताअनुसार काम नगरेकाले नेपाललाई 'ग्रे लिस्ट' मा राख्नुपर्ने भन्दै एपीजीले प्रारम्भिक प्रतिवेदन दिएको हो। एपीजीको प्रारम्भिक प्रतिवेदन नेपाल सरकारलाई पनि प्राप्त भएको छ। प्रतिवेदन

ग्रे लिस्ट मा परे

- विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, एसियाली विकास बैंकलगायतले ऋण तथा आर्थिक सहायता नियन्त्रण गर्ने, अनुदान र सहायता बन्द हुने सम्भावना
- त्यसपछि पनि सुधार नभए देश कालोसूचीमा, बैंकिङ कारोबारमा अवरोध र प्रतीतपत्र (एलसी) खोल्न कठिनाइ, विश्वव्यापी नाकाबन्दीको जोखिम
- कानुन निर्माण गरे पनि प्रभावकारी कार्यान्वयन नगरेकै कारण नेपालभन्दा ठूला अर्थतन्त्र दक्षिण अफ्रिका र नाइजेरिया पनि 'ग्रे लिस्ट' मा

सम्बन्धमा आउँदो सोमबारसम्म नेपालले जवाफ पठाइसक्नुपर्नेछ। प्रधानमन्त्री कार्यालयका एक अधिकारीले भने, 'सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धानसम्बन्धी कानुन अझै संसद्मा विचाराधीन छ। यसअघिका नीति पनि प्रभावकारी कार्यान्वयन नभएकाले नेपाल यो स्थिति आयो।'

एपीजीको रिपोर्ट आएपछि तत्कालीन अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले अर्थ मन्त्रालयका अधिकारीसँग छलफल गरेका थिए। अधिकारीहरूको जवाफ थियो, 'नियम कानुन बनाउँछौं भनेर सन् २०१४ मा नेपाल ग्रे लिस्टमा पर्नबाट बचेको थियो। तर अहिलेसम्म कानुन बनेन, अब हामीसँग जवाफ छैन।'

विषयको गम्भीर्यता बुझेर संघीय संसद्ले फास्ट ट्र्याकमा ऐन पारित गर्‍यो भने 'हामीले नियम बनायौं अब कार्यान्वयनमा लान्छौं, यसकारण हामीलाई ग्रे लिस्टमा नराख' भनेर आग्रह गर्न सकिने विज्ञहरूको सुझाव छ। एपीजीले मान्न सक्छ, नमान्न पनि सक्छ' उनीहरू भन्छन्।

नेपालभन्दा ठूला अर्थतन्त्र दक्षिण अफ्रिका र नाइजेरियाले धेरै कानुन निर्माण गरे पनि प्रभावकारी कार्यान्वयन नगरेकै कारण एफएटीएफले हालै 'ग्रे लिस्ट' राखेको छ।

एपीजीले एकै पटक नकारात्मक वा कालोसूचीमा राख्दैन। आवधिक मूल्यांकनमा मापदण्ड पूरा नगरेको पाइए सुरुमा 'ग्रे लिस्ट' र त्यसपछि मात्र 'ब्ल्याक लिस्ट' मा राख्ने हो। यही प्रक्रियाअनुसार हालसम्म एपीजी र एफएटीएफले नेपालको निरन्तर मूल्यांकन गरिरहेका छन्। बाँकी पृष्ठ ११»

पृथ्वी शाहविरुद्ध ४ मुद्दा चलाउन सीआईबीको सुझाव

शाहसँगै पक्राउ परेका ७ र फरार १३ जनाविरुद्ध ठगी र संगठित अपराध मुद्दा दायर गर्नुपर्ने राय

लीला श्रेष्ठ (काठमाडौं)

ठगी मुद्दामा पक्राउ परेका पृथ्वीबहादुर शाह र उनका सहयोगीविरुद्ध ४ मुद्दा चलाउन केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सीआईबी) ले सुझाएको छ। सीआईबीले बुधबार पत्रकार सम्मेलन गरी अछाम बन्नीगढी-६ घर भई काठमाडौं चाबहिल बस्ने शाह, उनका भाइ विजयविक्रम शाह र अन्य व्यक्तिहरूविरुद्ध ठगी, लिखतसम्बन्धी कसुर, सहकारी ठगी र संगठित अपराधको मुद्दा दायर गर्न सरकारी वकिल कार्यालयलाई सुझाव दिएको हो।

सीआईबी प्रवक्ता एसपी सञ्जय सिंह थापाका अनुसार पृथ्वीबहादुरविरुद्ध लिखत किर्ते, ठगी र संगठित अपराधको मुद्दा आकर्षित हुनेछ। उनका भाइ

पृथ्वीबहादुर शाह

विजयविक्रमविरुद्ध सहकारी ठगी, लिखत किर्ते, ठगी र संगठित अपराधको मुद्दा चलाउन सुझाव छ। ठगी र संगठित अपराधमा शाहसँगै पक्राउ परेका ७ जना र फरार रहेका १३ जनाविरुद्ध मुद्दा चलाउन भनिएको छ।

अमेरिकामा अनलाइनमार्फत ठगी गरेको रकम नेपाल ल्याएको आरोपमा शाहलाई सीआईबीले पक्राउ गरेको थियो। उनीहरूविरुद्ध ब्युरोमा २४ वटा उजुरी परेको एसपी थापाले बताए। पृथ्वीबहादुरको समूहमा रहेका व्यक्तिहरूले संगठित रूपमा अवैध सम्पत्ति आर्जन गर्ने उद्देश्यले २४ भन्दा बढी कम्पनी स्थापना गरेको, कम्पनीको उद्देश्यविपरीत आधिकारिक निकायबाट विदेशी लगानी भित्र्याउने अनुमति नलिई लगानी भित्र्याएको पाइएको थियो। बाँकी पृष्ठ १०»

एफसिए राजकुमार फुयाल

अहिलेको चर्चित खबर

जीबीसहित १९ जनालाई सम्पत्ति शुद्धीकरण र संगठित अपराधमा मुद्दा

श्री लालीगुराँस सहकारी ठगीमा नौ विरुद्ध मुद्दा दायर, सम्पत्ति शुद्धीकरणमा अनुसन्धान

एफसिए राजकुमार फुयाल

भुटानी शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाइदिन्छु भन्दै ठगेको आरोपमा थप २ जना पक्राउ

अनलाइनखबर २ घण्टा अगाडि

काठमाडौंको इन्द्रचोकबाट स्रोत नखुलेको ३९ लाखसहित एक जना पक्राउ

अनलाइनखबर ६ मिनेट अगाडि

एफसिए राजकुमार फुयाल

के हो त सम्पत्ति शुद्धीकरण भनेको ?

सम्पत्ति शुद्धीकरण भन्नाले **गैरकानूनी/अपराधिक कार्य** गरी आर्जन गरेको सम्पत्तिलाई कानूनी स्रोतबाट प्राप्त भएको देखाउन त्यस्तो सम्पत्तिको वास्तविक स्रोत लुकाउने, प्रकृति बदल्ने वा कारोबार छल्ने कार्यलाई बुझिन्छ ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण मेशिन

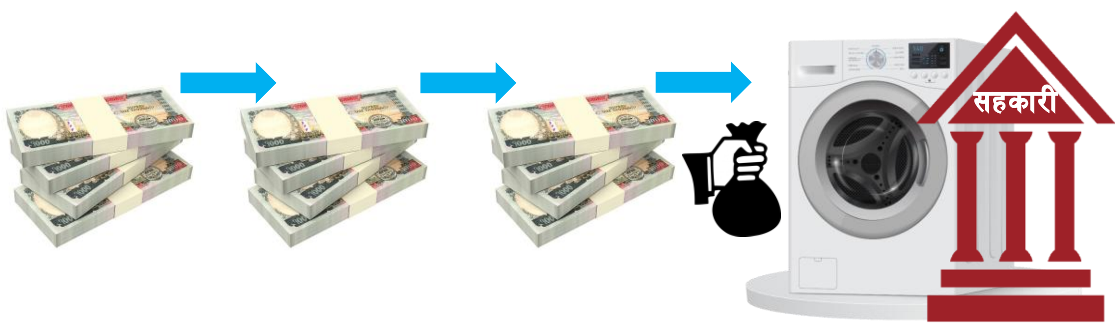

एफसिए राजकुमार फुयाल

- विश्वमा हरेक वर्ष गैरकानूनी वा आपराधिक कार्यबाट धेरै मात्रामा पैसा जम्मा हुन्छ । धेरै जस्तो यस्तो रकम नगदमा हुन्छ ।
- सम्पत्ति शुद्धीकरणकर्ताले आपराधिक कार्य गरी आर्जन गरेको सम्पत्तिलाई कानूनी स्रोतबाट प्राप्त भएको देखाउन वित्तीय प्रणालीमा ल्याउने गर्दछन् ।
- विश्वमा वर्षमा लगभग **३.१ ट्रिलियन डलर** रकम शुद्धीकरण हुने गर्दछ ।

“वैदेशिक मुद्रा बजार र तेल उद्योग पछि, सम्पत्ति शुद्धीकरणनै विश्वको तेस्रो ठूलो व्यवसाय हो ।”

-Jeffrey Robinson, *The Laundrymen*

कति रकम हुन्छ त शुद्धीकरण ?

अन्तराष्ट्रिय मुद्रा कोषको अनुमान अनुसार विश्वको कुल ग्राहस्थ उत्पादनको ३ % देखी ५% रकम शुद्धीकरण हुन्छ ।

- सम्पत्ति शुद्धीकरण भन्ने शब्दको प्रयोग अल क्यापोन (AL Capone) अमेरिकन ग्याङ्गस्टरबाट सुरु भएको मानिन्छ ।
- अल क्यापोनले अवैध मदिरा विक्री, असुली, वेश्यावृत्ति र अन्य अपराधीक कामबाट कमाएको पैसाको स्रोत लुकाउन शहरभर लुन्ड्रोमेटहरु खोलेको थिए ।
- अपराधीक कामबाट कमाएको पैसा लुन्ड्रोमेटको आम्दानीमा थपेर देखाइन्थ्यो र वित्तीय प्रणालीमा पुन ल्याइन्थ्यो ।

- सन् १९७२ को **Water Gate Scandal** (Political Scandal of US) पछि सम्पत्ति शुद्धीकरण भन्ने शब्दको ब्यापक प्रयोग भएको हो ।

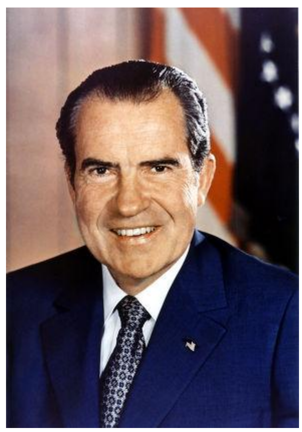

आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी भनेको के हो ?

- व्यक्तिगत वा सांगठनिक रुपमा हुने आतङ्कवादी क्रियाकलापहरुमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपमा आर्थिक सहयोग गर्ने कार्यलाई आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी मानिन्छ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

राजश्व छली

लागू औषधको कारोबार

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

आतङ्ककारी क्रियाकलापबाट प्राप्त रकम

वन्य जन्तु तस्करी

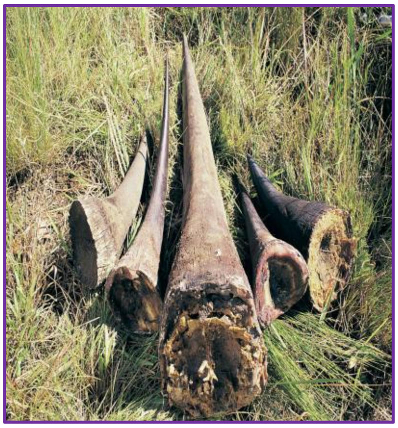

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

हातहतियार खरखजाना सम्बन्धी कसुर

चोरी, ठगी, किर्ते, अपहरण वा शरीर बन्धक सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गतको कसूर

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार

प्राचीन स्मारक संरक्षण सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गतको कसूर

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

बैङ्किङ्ग कसूर

भ्रष्टाचार

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

जुवातास

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण गरेको मानिने कार्यहरु :

सहकारी सम्बन्धी प्रचलित कानून अन्तर्गतको कसूर

नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा तोकेको अन्य कसूर

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण	VS	आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी
SOURCE IS ILLEGAL		END USE IS ILLEGAL

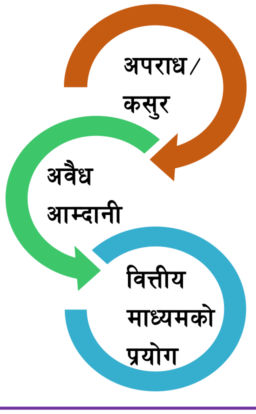

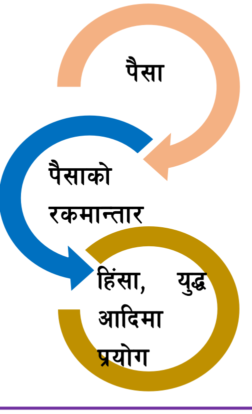

एफसिए राजकुमार फुयाल

Proliferation Financing (PF)

आमविनासका हातहतियार निर्माण तथा विस्तारमा वित्तीय लगानी

के हो यो भनेको ???

सम्पत्ति शुद्धीकरणबाट हुने असर

पारदर्शिता घट्ने	वित्तीय स्थायित्वलाई नष्ट पार्ने	आर्थिक लगानीलाई दुरुत्साहन गर्ने
पूँजी पलायनलाई बढवा दिने	व्यापार घाटा बढाउने	विनिमय दरलाई अस्थिर पार्ने

सम्पत्ति शुद्धीकरणबाट हुने असर

विदेशी विनिमय दुरुपयोग बढाउने	नियमन, सुपरीवेक्षण र कानूनी कारवाही ध्वस्त गर्ने	आर्थिक लगानीलाई दुरुत्साहन गर्ने
विश्वासको वातावरण गुम्ने	अपराध र अपराधी शक्तिशाली बन्ने	मुलुक आपराधिक गतिविधिको दुष्चक्रमा फस्दै जाने

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणमा अन्तराष्ट्रिय प्रयासहरु

INTERNATIONAL MONETARY FUND

FATF

EGMONT GROUP OF FINANCIAL INTELLIGENCE UNITS

APG Asia/Pacific Group on Money Laundering

the Wolfsberg Group

THE WORLD BANK

INTERPOL

SAARC

UNODC United Nations Office on Drugs and Crime

एफसिए राजकुमार फुयाल

- संयुक्त राष्ट्र संघ (The United Nations Organizations-UNO) को स्थापना ।
- १९८९ मा वित्तीय कारबाही कार्यदल (Financial Action Task Force-FATF) को स्थापना ।
- १९९५ मा ऐगमण्ट समूह (Egmont Group) को स्थापना ।
- १९९७ मा एशिया प्रशान्त क्षेत्रीय समूह (Asia/Pacific Group on Money Laundering -APG) को स्थापना ।
- दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय सहयोग सङ्गठन (SAARC Level) स्तरमा समेत लागु औषध नियन्त्रण तथा आतङ्कवादको दमनका सम्वन्धमा क्षेत्रीय महासन्धिहरु
- International Organizations (World Bank, International Monetary Fund, Interpol, Transparency International, UNODC etc.)

वित्तीय कारवाही कार्यदल (Financial Action Task Force (FATF)

- सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण गर्ने र यसका लागि अन्तराष्ट्रिय सहयोग बढाउने तथा सहकार्य प्रबर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको अन्तराष्ट्रिय सरकारी संस्था हो ।
- सन् १९८९ मा ७ औद्योगिक राष्ट्रहरुको समूह (G-7) र यूरोपेली संघको संयुक्त प्रयासमा स्थापना भएको **यस संस्थाको प्रधान कार्यालय फ्रान्सको पेरिसमा रहेको छ ।**
- यसले सम्पत्ति शुद्धीकरण र आतंककारी कार्यमा हुने वित्तीय लगानी कार्यलाई नियन्त्रण गर्न कानुनी, वित्तीय र कार्यान्वयन एवं नियमन निकायहरुको संस्थागत सुधारका लागि सहयोग पुऱ्याउँदै आएको छ ।

- यसले विश्वभर सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन कार्यान्वयनमा ल्याएको छ छैन भन्ने अनुगमन गर्दै आएको छ।
- यसले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी मार्गदर्शनका रुपमा ४० वटा मापदण्डहरु र ११ वटा सूचकहरु सिफारिस गरेको छ।
- यसैको सिफारीसमा सम्पत्ति शुद्धीकरण विरुद्ध आवश्यक व्यवस्था नगर्ने देशलाई **ग्लोबल वार्निङ** जारी गरिन्छ र **कालोसूचीमा** राखिन्छ।
- कालोसूचीमा राखिएको देशहरुसँग अन्य मुलुकले वित्तीय कारोबार र आवतजावतमा कडाई गर्छन।

एफसिए राजकुमार फुयाल

नेपालले पालना गर्नुपर्ने ४० वटा मापदण्डमध्ये ५ वटा पूर्ण रुपमा परिपालना गरेको छ। बाकी १६ वटा मापदण्ड आंशिक रुपमा मात्रै कार्यान्वयन भएका छन्। कुल ४० वटा टेक्निकल कम्प्लाइन्सेज (प्राविधिक परिक्षण) मा अरु १६ वटा र थप ३ वटा गरी १९ वटा मापदण्डको नेपालमा पालना हुनै सकेको छैन। नेपालले जसोतसो २१ अंक पाएको थियो।

एफसिए राजकुमार फुयाल

EGMONT GROUP

OF FINANCIAL INTELLIGENCE UNITS

के हो यो संगठन ?

कँहा छ ??

के काम गर्छ ?

एफसिए राजकुमार फुयाल

कानुनी व्यवस्थाहरु

- सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४
- सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण नियमावली, २०८१
- भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ र यसको नियमावली, २०६३
- सुपुर्दगी ऐन, २०७०
- पारस्परिक कानुनी सहायता ऐन, २०७०
- पारस्परिक कानुनी सहायता नियमावली, २०७०
- सङ्गठित अपराध निवारण ऐन, २०७०
- कसुरजन्य सम्पत्ति तथा साधन (रोक्का नियन्त्रण र जफत) ऐन, २०७०

एफसिए राजकुमार फुयाल

सहकारीको प्रयासहरु

- 01 सहकारी ऐन २०७४ र नियमावली २०७५
- 02 सहकारी संस्थाको एकीकरण तथा विभाजन निर्देशिका, २०७७
- 03 संस्थाको विनियम
- 04 प्रदेश/स्थानिय निकायको सहकारी ऐन/नियमावली
- 05 नियामक निकायको सहकारी मापदण्ड ।
- 06 विभागको निर्देशन

एफसिए राजकुमार फुयाल

सहकारी ऐन २०७४ मा भएको व्यवस्था :

दफा १५०क(१) सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी निर्देशन पालना गर्नुपर्ने :
संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिमका निकायबाट जारी भएको निर्देशनको पालना गर्नुपर्नेछ ।

AML

एफसिए राजकुमार फुयाल

सहकारी नियमावली २०७५ मा भएको व्यवस्था :

नियम ६७ सुरक्षण नहुने :

संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तिय लगानी निवारण सम्बन्धमा प्रचलित कानून अन्तर्गत जारी निर्देशन बमोजिम सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि नगरी सदस्यबाट लिएको बचत तथा त्यस्तो सदस्यलाई दिएको कर्जाको रकम बचत तथा कर्जा सुरक्षण कोषले सुरक्षण गर्नेछैन ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

ऐकिकृत निर्देशिका २०७८ मा भएको व्यवस्था :

निर्देशन ६० देखि ८२ सम्म सम्पत्ति शुद्धीकरणसँग सम्बद्ध निर्देशन

निर्देशन ८२

संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको वित्तीय कारोबारको इजाजत पत्र प्राप्त स्वतन्त्र लेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण गराउँदा सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा सो सँग सम्बद्ध अन्य जोखिमको समेत लेखा परीक्षण गरे गराएको हुनुपर्ने र सो अनुसार भएको लेखा परीक्षणको प्रतिलिपि विभागमा पेश गर्नुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणमा नेपालको प्रयासहरु

- नेपाल पनि FATF मा APG (1997) (Asia Pacific Group) मार्फत आवद्ध भएको साथै संयुक्त राष्ट्रसंघको भ्रष्टाचार, संगठित अपराध र आतंकबादी कार्यमा वित्तीय लगानी दमन सम्बन्धी महासन्धीहरुमा नेपाल पक्ष भएको छ ।
- सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूर निवारण गर्न सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउण्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४, सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउण्डरिङ) निवारण नियमावली, २०८१ लागु गरिएका छन् ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणमा नेपालको प्रयासहरु

- सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण रणनीति तथा कार्ययोजना, २०६८-२०७३ आदि तर्जुमा गरी लागू गरिएका छन् ।
- यसै क्रममा नेपाल सयुंक्त राष्ट्र संघको लागु औषध नियन्त्रण, आतङ्कवादमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण, भ्रष्टाचार निवारण, सङ्गठित अपराध नियन्त्रण सम्बन्धी पक्ष राष्ट्र भएको छ ।
- सार्क क्षेत्रीयस्तरमा समेत लागु औषध तथा आतङ्कवाद नियन्त्रण सम्बन्धी क्षेत्रीय महासन्धिहरुको पक्ष बनिसकेको छ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणमा नेपालको प्रयासहरु

वित्तीय अपराधको सूचना व्यवस्थापनका लागि एक **वित्तीय जानकारी इकाई (Financial Intelligence Unit-FIU)** को गठन गरिएको छ।

goAML
Anti-Money Laundering System

FIU Nepal

हालसम्म वित्तीय जानकारी इकाईमा १०७२ सहकारी संस्था सदस्य भएका छन्।

नेपाल राष्ट्र बैंक
वित्तीय जानकारी इकाई

मिति २०८१/०८/२० सम्म goAML (Production Environment) मा आवद्ध भईसकेका संस्थाहरु (कानुन कार्यान्वयन गर्ने निकाय, नियमनकारी तथा सुपरिवेक्षकीय निकायहरु र सूचक संस्थाहरुको बिबरण यसप्रकार रहेको छ।

SN	Institution/Reporting Entities	No of Entities Registered	Remarks
1	Casinos	26	
2	Commercial Banks	20	
3	Cooperatives	1072	
4	Dealers in Precious Metals & Stones	202	
5	Development Banks	17	
6	Equity Funds	1	
7	Finance Companies	15	
8	Hire Purchase Loan Providing Companies	10	
9	Life Insurance Companies	15	
10	Merchant Bankers	32	
11	Micro Finance Institutions	52	
12	Micro Life Insurance Companies	3	
13	Micro Non Life Insurance Companies	1	
14	Money Changers	177	
15	Non Life Insurance Companies	14	
16	Other Government Agencies	1	
17	Payment Service Providers	16	
18	Payment Systems Operators	6	
19	Real Estate Companies	18	
20	Reinsurance Companies	2	
21	Remittance Companies	30	
22	Special Purpose Banks	1	
23	Stock Brokers	91	
24	Stock Dealers	2	
25	Stock Exchange	1	
26	Supervisory Bodies	8	
27	Venture Capitals	2	
28	Law Enforcement Agencies (LEAs)	7	
	Total	**1842**	

Page 1 of 45

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग
Department of Money Laundering Investigation

नीतिगत तथा कानूनी प्रावधानहरु कार्यान्वयन गर्न तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण एवं आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूरको अनुसन्धान गर्नका लागि २०६८ असार ३१ गते **सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभाग** को गठन गरिएको छ ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०७४ को परिचय

- सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको स्वीकृतिमा, **सहकारी विभाग** ले जारी गरेको ।
- सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७प.को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी जारी गरेको निर्देशन ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण निर्देशन, २०७४ को उद्देश्यः

सहकारी संस्थाहरूमा हुने वित्तीय कारोबारको स्वच्छता एवम् पारदर्शिता कायम गर्दै सहकारी वित्तीय प्रणालीलाई संरक्षण गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, नियम र निर्देशन किन ?

- देशको प्रतिष्ठा उच्च राख्न ।
- सम्पत्ति शुद्धीकरण रोक्न ।
- वैध व्यवसाय प्रोत्साहन गर्न ।
- अपराधहरु रोकथाम गर्न ।
- संस्थाहरुलाई सर्तक राख्न ।
- कानुनी कारबाही गर्न ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

कसरी हुन्छ सम्पत्ति शुद्धिकरण ?

3 Stages of Money Laundering

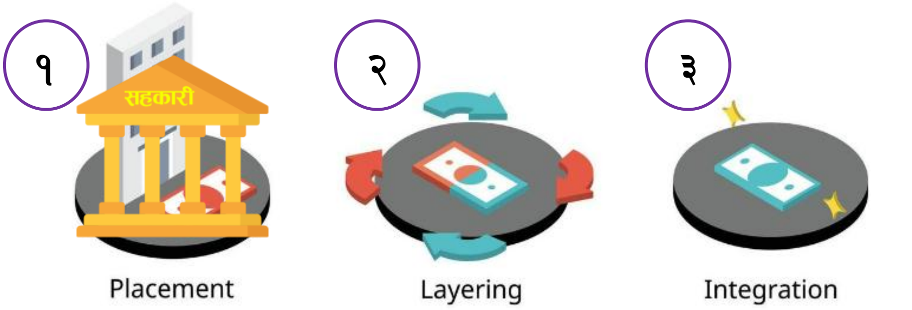

रकम सहकारीमा जम्मा गर्ने	रकमको तहकीकरण गर्ने	सम्पत्ति एकिकृत गर्ने

PLACEMENT (रकम राख्ने) :

- **यो चरणमा गैरकानुनी रकमलाई वित्तीय प्रणालीमा ल्याइन्छ ।**
- यो चरणमा गैरकानुनी रकमलाई जति सक्दो अलग अलग ठाउँमा राख्ने काम गरिन्छ ।
- **कसरी ?**
  - ठूलो रकमलाई सानो सानो रकममा बाडेर धेरै खाताहरुमा जम्मा गर्ने ।

- एउटा सहकारीको खाताबाट अर्को बैंक/सहकारीको खातामा रकम जम्मा गर्ने ।
- शेयरमा लगानी गर्ने ।
- मुद्रा परिवर्तन गर्ने ।
- फर्जी वा भौतिक अस्तित्व नभएको कम्पनी निर्माण गर्ने ।
- जुवा खेल्ने ।
- महँगो घर, गाडि, सुन, हिरा आदि किनेर पैसाको स्वरुप परिवर्तन गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

एफसिए राजकुमार फुयाल

LAYERING (रकमको तहकीकरण गर्ने) :

- यो चरणमा जटिल एवं बहु-चक्रीय वित्तीय कारोबारको साहारा लिएर विस्तारै गैर कानुनी रकमलाई त्यसको मूल श्रोतबाट अलग पार्दै जाने र त्यो रकमलाई वैध बनाउदै लैजाने काम गरिन्छ ।
- अवैध तरिकाले आर्जन गरेको सम्पत्तिको स्रोत नखुलोस भनेर कारोबारको वास्तविकतालाई ढाकछोप गर्ने काम गरिन्छ ।

INTEGRATION (सम्पत्ति एकिकृत गर्ने) :

- यो चरणमा विभिन्न ठाँउमा छरिएर रहेको लगानी रकमहरु एकिकृत गरिन्छ । यस अन्तर्गत वैध र अवैध आयलाई एकै ठाँउमा एकिकृत गरि छुट्याउन नसकिने पारिन्छ ।
- **कसरी** ?
    - वैदेशिक लगानीको रुपमा ल्याउने ।
    - घर जग्गामा लगाउने ।
    - शेयर बजारमा लगाउने ।

सम्पत्ति शुद्धीकरणको चक्र

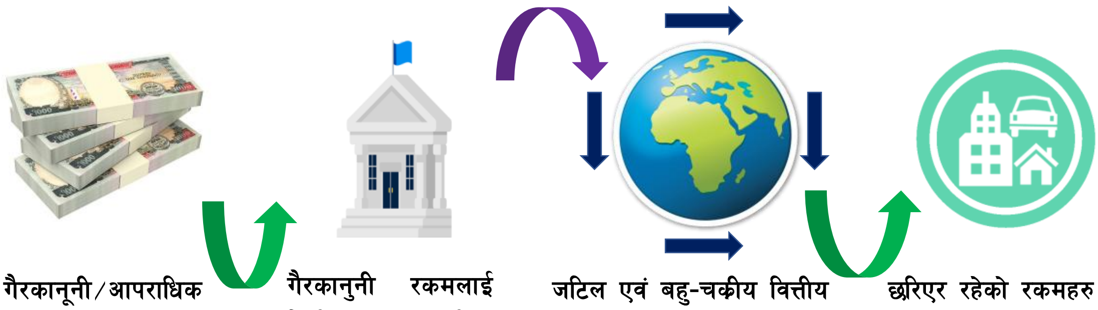

गैरकानूनी/आपराधिक कार्यबाट पैसा आर्जन

गैरकानुनी रकमलाई वित्तीय प्रणालीमा जम्मा गर्ने

जटिल एवं बहु-चक्रीय वित्तीय कारोबारको साहारा लिएर विस्तारै गैर कानुनी रकमलाई त्यसको मूल श्रोतबाट अलग पार्दै जाने

छरिएर रहेको रकमहरु एकिकृत गरि वैध रकम सरह ल्याउने

एफसिए राजकुमार फुयाल

सूचक संस्थाले के के काम गर्नुपर्छ त ?

एफसिए राजकुमार फुयाल

सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्नुपर्ने :

✓संस्थाले सदस्य तथा सदस्य हुन इच्छुक व्यक्तिको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्नुपर्नेछ ।

पोखरा रोयल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड
Pokhara Royal Saving & Credit Co-operative Society Limited
सदस्य पहिचान फारम
Know Your Member (KYM)

कहिले ???

- सदस्यता लिने समयमा,
- सदस्यले खाता खोल्दा,

एफसिए राजकुमार फुयाल

- तोकिएको रकमभन्दा बढीको आकस्मिक कारोबार गर्दा,
- विद्युतीय माध्यमबाट कोष स्थानान्तरण (वायर ट्रान्सफर) गर्दा,
- सदस्य पहिचानको लागि पहिले लिएको जानकारीको सत्यता वा पर्याप्ततामा शङ्का लागि थप सम्पुष्टि गर्नुपर्दा,
- सम्पत्ति शुद्धीकरण वा आतङ्कवादी कृयाकलापमा वित्तीय लगानी भएको शङ्का लागि थप सम्पुष्टि गर्नुपर्दा,
- उच्च जोखिमयुक्त ग्राहक वा उच्चपदस्थ व्यक्तिले प्रत्येक कारोबार गर्दा, वा
- नियमनकारी निकायले तोकिदिएको अन्य कुनै कार्य गर्दा ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी व्यवस्था

- संस्थाले सदस्यको पहिचान गर्दा सदस्यसँग लिनु पर्ने न्यूनतम् कागजात **अनुसूची-१ र २** मा तोकिए बमाजिम हुनेछ ।
- सदस्यको पहिचान गर्दा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा निजको **ल्याप्चे छाप** अन्य सदस्यको हकमा **आधिकारिक छाप** र खाता सञ्चालकको **ल्याप्चे छाप** समेत लिनुपर्नेछ ।
- **अभिभावक वा संरक्षकको हैसियतले कसैले बाल बचत खातामा बचत जम्मा गरेको रहेछ भने त्यस्तो अभिभावक वा संरक्षकको ल्याप्चे छाप लिनुपर्नेछ ।**

- सदस्यको पहिचान गर्दा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा निजको **ल्याप्चे छाप** अन्य सदस्यको हकमा **आधिकारिक छाप** र खाता सञ्चालकको **ल्याप्चे छाप** समेत लिनुपर्नेछ ।
- **अभिभावक वा संरक्षकको हैसियतले कसैले बाल बचत खातामा बचत जम्मा गरेको रहेछ भने त्यस्तो अभिभावक वा संरक्षकको ल्याप्चे छाप लिनुपर्नेछ ।**

BIOMETRICS

आफ्नो सदस्यको सही पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्ने सम्पुर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित संस्थाको हुनेछ ।

सदस्यसँग लिनुपर्ने न्यूनतम कागजात

- नागरिकता/पासपोर्ट/राष्ट्रिय परिचयपत्रको फोटोकपी
- मतदाता परिचयपत्रको फोटोकपी
- हालसालैको पासपोर्ट साइजको फोटो
- लाइसेन्सको फोटोकपी
- स्थायी लेखा नम्बर
- बत्ती, धारा, टेलिफोनको बिल

एफसिए राजकुमार फुयाल

संस्थागत सदस्यसँग लिनुपर्ने न्यूनतम् कागजात

- संचालकहरुको नागरिकताको प्रमाणपत्रको फोटोकपी र फोटो
- संस्था दर्ता प्रमाणपत्र
- संस्थाको स्थायी लेखा नम्बर
- संस्थाको विनियम
- संस्थाको आर्थिक विवरणहरु
- हालसालैको करचुक्ताको प्रमाणपत्र

एफसिए राजकुमार फुयाल

प्रत्येक संघ/सहकारी बैंकको हकमा

प्रत्येक संघ/सहकारी बैंकले सदस्यता प्रदान गर्दा अनुसूची-३ बमोजिमको जोखिम मूल्याङ्कन अद्यावधिक प्रतिवेदन अनिवार्य पेश गर्ने संस्थालाई मात्र सदस्यता प्रदान गर्नुपर्नेछ।

अनौपचारिक रूपमा बुझ्न सक्ने:

- सदस्यको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा संस्थाले आवश्यकता अनुसार जानिफकार सदस्य, छिमेकी वा अन्य भरपर्दो स्रोतबाट अनौपचारिक रूपमा समेत बुझ्न सक्नेछ।
- स्वतन्त्र तथा भरपर्दो स्रोत, कागजात, तथ्याङ्क वा जानकारी प्रयोग गर्नुपर्ने।

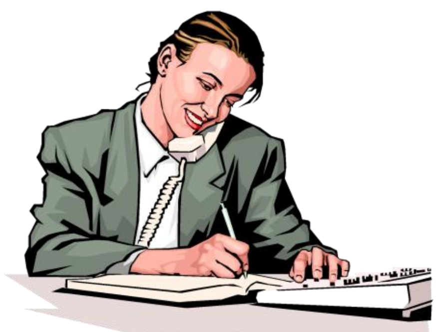

➢नाम, ठेगाना, पेशा, परिवार र रहनसहन लगायतको जानकारी नभई कसैलाई पनि सदस्यता दिनु हुँदैन।

➢सदस्य पहिचान तथा संपुष्टि गर्न आवश्यक कागजात, विवरण तथा जानकारी उपलब्ध नगराउने र उपलब्ध गराएको कागजात विवरण तथा जानकारीका आधारमा सदस्य पहिचान तथा संम्पुष्टि हुन नसक्ने व्यक्तिलाई सदस्य बनाई कारोबार गर्न नहुँने।

बेनामी वा काल्पनिक कारोबार :

सहकारी संघ संस्थाले बेनामी वा काल्पनिक नाममा खाता खोल्न वा कुनै प्रकारको कारोबार गर्न वा गराउन हुँदैन।

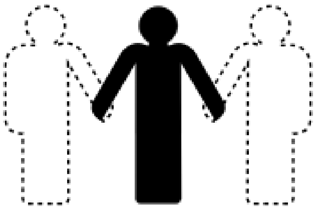

विवरण पेश गर्दा व्यक्ति स्वयम् उपस्थित हुनुपर्ने :

विवरण तथा कागजात पेश गर्दा वा सोमा भएको परिवर्तनको सूचना दिँदा सम्बन्धित **व्यक्ति स्वयम् उपस्थित हुनुपर्नेछ** ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान सम्बन्धी विशेष व्यवस्थाः

उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान तथा जोखिम व्यवस्थापन गर्दा देहाय बमोजिमका उपायसमेत अवलम्बन गर्नुपर्ने :

(क) सदस्यको विवरण नियमित रूपले अद्यावधिक गर्ने,

(ख) उच्च पदस्थ व्यक्ति थपघट भएको अवस्थामा तत्काल पहिचान गर्ने,

(ग) उच्च पदस्थ व्यक्तिको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्ति पहिचान गर्ने,

(घ) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पदीय हैसियत पहिचान गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्दा देहाय बमोजिमका प्रक्रियाहरू अवलम्बन गर्नुपर्ने :

(क) सदस्यबाट सूचना लिने,

(ख) सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचना ग्रहण गर्ने,

(ग) **सामाजिक सञ्जालमा उपलब्ध सूचनाको विश्लेषण गर्ने,**

(घ) व्यावसायिक रूपमा उपलब्ध तथ्याङ्क लिने ।

उच्च पदस्थ व्यक्तिको वर्गिकरण

पदमा रहेका उच्च पदस्थ व्यक्ति

पदमा नरहेका उच्च पदस्थ व्यक्ति

उच्च पदस्थ व्यक्तिको अभिलेख निज पदबाट अवकाश वा मुक्त भएको मितिले पाँच दश वर्षसम्म कायम राख्नुपर्नेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

जोखिमको पहिचान, मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन

- भौगोलिक क्षेत्र, व्यवसाय वा पेशा, कार्यक्षेत्र, सदस्य, पेस भएका विवरण, र कारोबारका आधारमा जोखिमको पहिचान तथा मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने ।
- सदस्य पहिचान, व्यवस्थापन तथा जोखिमको न्यूनिकरण गर्नको लागि आवश्यक पर्ने नीतिगत, कार्यविधिगत तथा नियन्त्रणात्मक व्यवस्था मिलाई त्यस्तो व्यवस्थालाई समय समयमा अद्यावधिक गर्नुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

जोखिमको वर्गीकरण गर्नुपर्ने :

✓संस्थाले प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्तमा विद्यमान सदस्यहरुको जोखिम मूल्याङ्कन तथा पहिचान गरी **उच्च, मध्यम र न्यून जोखिम स्तरमा जोखिमको वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ ।**

✓**जोखिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन** **अनुसूची-३** को ढाँचामा तयार गरी अभिलेख राख्नुपर्नेछ ।

✓अद्यावधिक प्रतिवेदन ~~**नियामक निकायमा**~~ **सहकारी विभागमा** प्रत्येक वर्ष **श्रावण मसान्त** भित्र अनिवार्य रुपमा पठाई सक्नु पर्नेछ ।

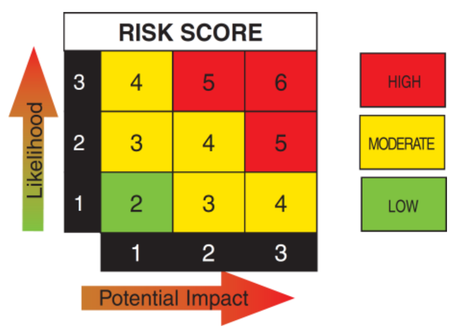

एफसिए राजकुमार फुयाल

संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण, आतंकवादी क्रियाकलाप तथा आम विनाशका हातहतियार निर्माण तथा विस्तारमा वित्तीय लगानी निवारणका सम्बन्धमा वर्ष भरी गरेका काम कारवाहीको समीक्षा सहितको **वार्षिक प्रतिवेदन** तयार गरी आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले **दुई** महिना भित्र सहकारी विभागमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

प्रतिवेदनमा संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्वन्धी कार्यविधि बनाए÷नबनाएको, बनाएकोमा सो कार्यविधिमा परिमार्जन गरे÷नगरेको, जोखिम विश्लेषण गरिएको÷ नगरिएको, वित्तीय जानकारी इकाइको गोएमएल सिस्टममा आवद्द भए÷नभएको, आवद्द भएको भए गोएमएल सिस्टममा पठाइएको प्रतिवेदनको संख्या, कार्यान्वयन अधिकारीको नाम र सम्पर्क नम्बर, सहकारी संस्थाको जम्मा सदस्य संख्या र सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि गरिएका सदस्य संख्या लगायत संस्थाले गरेका अन्य काम कारवाही समावेश हुनु पर्नेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

न्यून	मध्यम	उच्च
○ शिक्षक ○ साधारण कर्मचारी ○ कृषक ○ वर्ष भरिमा ५,००,००० भन्दा ज्यादाको कारोबार नहुने सदस्य ○ सरकारी निकाय	न्यून र उच्च जोखिममा नपरेको	○ उच्च पदस्थ व्यक्ति ○ घरजग्गा कारोबारी ○ नगद सटहीको कारोबारी ○ नगदमा कारोबार हुने व्यवसायीक सदस्य ○ बहुमूल्य धातु तथा वस्तुको व्यवसाय भएको सदस्य ○ आयात निर्यातको कारोबार भएको सदस्य ○ अन्य

एफसिए राजकुमार फुयाल

विद्यमान सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी व्यवस्था :

जोखिमको वर्गीकरण	अद्यावधिक गर्नुपर्ने समय
उच्च जोखिम	**वर्षमा १ पटक**
मध्यम जोखिम	२ वर्षमा १ पटक
न्यून जोखिम	३ वर्षमा १ पटक

एफसिए राजकुमार फुयाल

जोखिममा तात्विक फरक परेमा :

संस्थालाई जोखिममा तात्विक फरक परेको लागेमा जोखिमसापेक्ष हुने गरी दफा ९ उपदफा (१) मा उल्लिखित अवधि अगावै पहिचान अद्यावधिक गर्नुपर्नेछ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

वास्तविक धनीको पहिचान :

- **सदस्यको पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा वास्तविक धनी तथा हिताधिकारी भए सोको समेत पहिचान गर्नुपर्नेछ।**
- संस्थाले कुनै व्यक्तिले अन्य कुनै व्यक्तिको तर्फबाट व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापना वा कारोबार सम्बन्धी काम कारबाही गरे वा नगरेको सम्बन्धमा यकिन गर्नु पर्नेछ।
- कुनै व्यक्तिले अर्को व्यक्तिको तर्फबाट व्यावसायिक सम्बन्ध स्थापना वा कारोबार गरेको देखिएमा संस्थाले त्यस्तो व्यक्तिको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्ने उपाय अपनाउनु पर्नेछ।

वास्तविक धनीको पहिचान :

कालो धनका भरिया हैन, मालिक नै पक्रने।

कस्ता उपायहरु ?

- सदस्यले पेस गरेको विवरण, कारोबार र निजको हैसियत मिल्छ, मिल्दैन ?
- सदस्यको कामकारोबार उपर अन्य कुनै व्यक्तिको कुनै किसिमको प्रभाव वा स्वार्थ हुनसक्ने अवस्था छ, छैन ?
- सदस्यको पुर्ख्यौली तथा वर्तमान आर्थिक अवस्था अस्वभाविक देखिन्छ, देखिँदैन ?
- सदस्य र निजसँग सम्बद्ध व्यक्तिका बारेमा सर्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचनासँगको तादात्म्यता छ, छैन ?

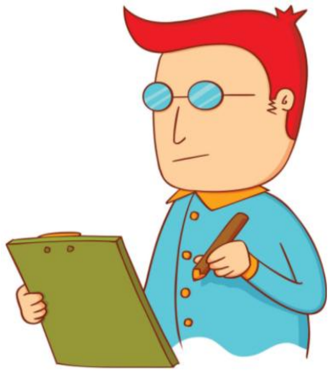

एफसिए राजकुमार फुयाल

सरलीकृत सदस्य पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था :

- संस्थाले **जोखिम कम देखिएको सदस्यका हक**मा सरलीकृत सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी व्यवस्था अपनाउन सक्नेछ ।
- उच्च जोखिम देखिएको सदस्यका सम्बन्धमा सरलीकृत सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी व्यवस्था अपनाउन **सकिनेछैन** ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

अनुसूची- १

क. व्यक्तिगत विवरण

१. नाम, थर :

२. जन्म मिति :

३. नागरिकता प्रमाण-पत्र नं. :

४. नागरिकता प्रमाण-पत्र जारी गर्ने कार्यालय :

५. लिङ्ग : ☐महिला ☐पुरुष ☐तेस्रो

ख. पारिवारिक विवरण

६. आमाको नाम :

७. बाबुको नाम :

८. वैवाहिक स्थिति : ☐विवाहित ☐अविवाहित ☐एकल

९. पति वा पत्नीको नाम, थर :

१०. परिवारको किसिम

☐संयुक्त र एकै भातभान्छा

एफसिए राजकुमार फुयाल

☐संयुक्त तर अलग भातभान्छा

☐छुट्टिभिन्न वा एकसरुवा (न्युक्लियर)

ग. पेसाको विवरण

११. आफ्नो मुख्य पेसा

☐खेतीपाती

☐व्यवसाय (खुलाउने... ... ...)

☐नोकरी (खुलाउने ... ...)

☐वैदेशिक रोजगारी (खुलाउने ... ...)

☐अन्य (खुलाउने ... ...)

१२. स्थायी लेखा नम्बर :

१३. पति वा पत्नीको मुख्य पेसा

☐खेतीपाती

☐व्यवसाय (खुलाउने ... ...)

☐नोकरी (खुलाउने ... ...)

☐वैदेशिक रोजगारी (खुलाउने ... .)

एफसिए राजकुमार फुयाल

☐अन्य (खुलाउने ... ...)

१४. आफू, पति वा पत्नीबाहेक परिवारमा अर्को मुख्य कमाउने सदस्य

१४.१ नाता :

१४.२ पेसा :

☐खेतीपाती

☐व्यवसाय (खुलाउने ... ...)

☐नोकरी (खुलाउने ... ...)

☐वैदेशिक रोजगारी (खुलाउने ... ...)

☐अन्य (खुलाउने ... ...)

१५. आफैं वा परिवारको कुनै सदस्य उच्च पदीय राजनीतिक, प्रशासनिक वा साङ्गठनिक भूमिकामा रहे, नरहेको ☐रहेको ☐नरहेको

१६. आफैं वा परिवारको कुनै सदस्य उच्च पदीय राजनीतिक, प्रशासनिक वा साङ्गठनिक भूमिकामा भए विवरण

(१) नाम :

(२) नाता :

(३) पद वा सार्वजनिक भूमिका :

घ. रहनसहनको विवरण

एफसिए राजकुमार फुयाल

१७. स्थायी ठेगाना

(१) प्रदेश :

(२) महा/उपमहा/नगरपालिका/गाउँपालिका :

(३) वडा :

(४) गाउँ/टोल :

(५) घर नं. :

(६) सम्पर्क न :

(७) इमेल आई.डी :

१८. अस्थायी ठेगाना

(१) प्रदेश :

(२) महा/उपमहा/नगरपालिका/गाउँपालिका :

(३) वडा :

(४) गाउँ/टोल :

(५) घर नं. :

१९. संस्थाको कार्यक्षेत्रको बसोबास : ☐ स्थायी ☐ अस्थायी

२०. मतदाता परिचय-पत्र नं. :

एफसिए राजकुमार फुयाल

२१. मतदानस्थल : ....

२२. संस्थाको कार्यक्षेत्रमा वर्षमा बिताउने अवधि :

२३. राहदानी नं. भएमा :

ङ. सहकारी सदस्यता

२४. संस्थाको सदस्य बन्नुको उद्देश्य :

२५. आफैं अर्को सहकारी संस्थाको पनि सदस्य भए, नभएको

☐ भएको ☐ नभएको

२६. आफैं अर्को सहकारी संस्थाको पनि सदस्य भएको भए विवरण

सि. नं.	संस्थाको नाम, ठेगाना	सदस्यता नं.
(१)		
(२)		
(३)		
(४)		
(५)		

एफसिए राजकुमार फुयाल

२७. आफूबाहेक परिवारको सदस्य अर्को सहकारी संस्थाको सदस्य भए, नभएको

☐ भएको ☐ नभएको

२८. आफूबाहेक परिवारको सदस्य अर्को सहकारी संस्थाको सदस्य भएको भए विवरण

सि. नं.	नाम, थर,	नाता	संस्थाको नाम, ठेगाना	सदस्यता नं.
(१)				
(२)				
(३)				
(४)				
(५)				

२९. आफैं अन्य सहकारी संस्थाको पनि सदस्य भएको भए दोहोरो वा बहुसंस्थामा सदस्यताको प्रयोजन

... ...

... ...

३०. आफूबाहेक परिवारको सदस्य अन्य सहकारी संस्थाको सदस्य भएको भए दोहोरो वा बहुसंस्थामा सदस्यताको प्रयोजन

... ...

... ...

३१. परिवारको अर्को सदस्य पनि यसै संस्थाको सदस्य भए, नभएको :

एफसिए राजकुमार फुयाल

☐भएको ☐नभएको

३२. परिवारको अर्को सदस्य पनि यसै संस्थाको सदस्य भएको भए विवरण

सि. नं. नाम, थर सदस्यता नं.

(१)

(२)

(३)

च. **आयस्रोतको विवरण**

३३. वार्षिक पारिवारिक (आफ्नो, पति वा पत्नीको र एउटै भातभान्छाका सदस्यहरूको) आम्दानी (जग्गाको खुद आयस्ता, नोकरीको पारिश्रमिक, व्यवसायको मुनाफा, इत्यादि)

- ☐ रु. ४ लाखसम्म
- ☐ रु. ४ लाखभन्दा बढी रु. १० लाखसम्म
- ☐ रु. १० लाखभन्दा बढी रु. २५ लाखसम्म
- ☐ रु. २५ लाखभन्दा बढी रु. ५० लाखसम्म
- ☐ रु. ५० लाख बढी

३४. रु. ४ लाखभन्दा बढी वार्षिक पारिवारिक आम्दानी भए पछिल्लो आर्थिक वर्षको आय र स्रोतको विवरण

सि. नं. स्रोत रकम (रु.)

एफसिए राजकुमार फुयाल

(१) खेतीपाती

(२) व्यवसाय

(३) स्वदेशी रोजगारी

(४) वैदेशिक रोजगारी

(५) अन्य (खुलाउने... ... ...)

छ. **वित्तीय कारोबारको विवरण**

३५. प्रारम्भमा संस्थामा जम्मा गर्ने वा हालसम्म संस्थामा जम्मा गरिसकेको रकमको विवरण

सि.नं.	बापत	रकम (रु.)
(१)	सेयर	
(२)	बचत	
(३)	अन्य (खुलाउने.........)	

३६. संस्थाको खातामा अनुमानित राखनधरनको रकमकलम

क. वर्षमा कारोबार गर्ने पटक : ...

ख. वार्षिक रूपमा जम्मा गर्ने अनुमानित रकम : रु.

एफसिए राजकुमार फुयाल

३७. संस्थासँग अनुमानित ऋणधनको रकमकलम : रु.

३८. अभिलेखमा राख्नयोग्य थप विवरण वा द्रष्टव्य

... ...

... ...

ज. स्व-घोषणा

(१) मैले पेस गरेको यो विवरणमा भविष्यमा कुनै परिवर्तन आएमा त्यस्तो परिवर्तन भएको मितिले ३५ दिनभित्र संस्थामा पेस गर्नेछु ।

(२) मैले माथि पेस गरेको मेरो सम्पूर्ण विवरण ठीक, दुरुस्त छ । झुठ्ठा ठहरे कानूनबमोजिम सहुँला, बुझाउँला ।

दस्तखत :

नाम :

	दायाँ	बायाँ
औंठाछाप		

मिति :

एफसिए राजकुमार फुयाल

झ.संलग्न कागजातहरू

- ☐ नेपाली नागरिकताको प्रमाणको प्रतिलिपि
- ☐ मतदाता परिचय पत्रको प्रतिलिपि

ञ. सिफारिस(दर्ता भएपश्चात् हुने सदस्यको हकमा)

यसमा उल्लेख भएका श्री ... ... लाई म राम्ररी चिन्दछु । निजले मेरो रोहबरमा सहीछाप गरेका हुन् । मैले जानेबुझेसम्म निजले पेस गरेको विवरण ठीक भएकाले निजको निवेदनअनुसार सहकारी संस्थाको सदस्यता प्रदान गर्न सिफारिस गर्दछु ।

सिफारिसकर्ता सदस्यको	सिफारिसकर्ता सदस्यको
दस्तखत :	दस्तखत :
नाम :	नाम :
सदस्यता नं. :	सदस्यता नं. :

एफसिए राजकुमार फुयाल

जोखिम मूल्याङ्कनको अद्यावधिक वार्षिक प्रतिवेदन
अनुसूची–३

एफसिए राजकुमार फुयाल

∅अनुसूची-३

. . . . सहकारी संस्था लि.

. . . . ।

जोखिम मूल्याङ्कनको अद्यावधिक वार्षिक प्रतिवेदन

(दफा ३ को उपदफा (२) को खण्ड (ग) र १३ को उपदफा (२) र (३) सँग सम्बन्धित)

क. संस्थाको नाम:–
ख. ठेगाना:–
ग. दर्ता नं:– दर्ता मिति:– दर्ता गर्ने कार्यालय:–
घ. पान नं:–
ङ. नियामक निकाय:–
च. प्रतिवेदन अद्यावधिक:– साल महिना
छ. संस्थाको कार्यक्षेत्र:–
ज. शेयर सदस्य संख्या:– महिला पुरुष जम्मा
झ. पछिल्लो आ.व. को लेखापरिक्षण वासलातको जम्मा सम्पत्ति वा दायित्व रु ....
ञ. नीति तथा कार्यविधि जारी गरेको मिति:–
ट. नीति तथा कार्यविधि अद्यावधिक गरेको मिति:–
ठ. जिल्ला वा केन्द्र वा अन्य संघ वा महासंघमा सदस्यता भएको भए सो को विवरण:–
ड. कार्यान्वयन अधिकारी:– नाम:–
फोन नं. ईमेल:

सि.नं	विवरण	आ.व......	अघिल्लो आ.व	कैफियत
१.	जम्मा सदस्य संख्या			
२.	पहिचान(KYM) अद्यावधिक संख्या			
३.	पहिचान(KYM) अद्यावधिक हुन बाँकी संख्या			
४.	उच्च जोखिम स्तरका जम्मा सदस्य संख्या:–			

एफसिए राजकुमार फुयाल

	क) उच्च पदस्थ आधारमा उच्च जोखिम स्तर संख्या:–			
	ख) कारोबारको आधारमा उच्च जोखिम स्तर संख्या:–			
	ग) पेशा, व्यवसायका आधारमा उच्च जोखिम स्तर संख्या:–			
	घ) पहिचान तथा पृष्ठभूमिका आधारमा उच्च जोखिम स्तर संख्या:–			
	ङ) भौगोलिक क्षेत्रका आधारमा उच्च जोखिम स्तर संख्या:–			
	च) अन्य कुनै आधारमा उच्च जोखिम स्तर संख्या:–			
५.	मध्यम जोखिम स्तरका कुल सदस्य संख्या			
	क) पदका आधारमा मध्यम जोखिम स्तर संख्या:–			
	ख) कारोबारका आधारमा मध्यम जोखिम स्तर संख्या:–			
	ग) पेशा, व्यवसायका आधारमा मध्यम जोखिम स्तर संख्या:–			
	घ) अन्य आधारमा मध्यम जोखिम स्तर संख्या:–			
६.	न्यून जोखिम स्तरका जम्मा सदस्य संख्या:–			
७.	जोखिम स्तर परिबर्तन भएका सदस्य संख्या:–			
८.	सिमा कारोवार प्रतिवेदन(TTR) संख्या:–			
९.	शंकास्पद कारोबार प्रतिबेदन(STR) सख्या:–			
१०.	वास्तविक धनि पहिचान भएको संख्या:–			
११.	वृहत पहिचान गरीएको सदस्य संख्या:–			
१२.	आन्तरिक अनुगमन तथा समिक्षा बैठक संख्या:–			

एफसिए राजकुमार फुयाल

१३.	रु १० लाख वा सो भन्दा बढी सिमा कारोवार गर्ने जम्मा सदस्य संख्या:–			
	क) वचत गर्ने सदस्य संख्या:–			
	ख) शेयर लिने सदस्य संख्या:–			
	ग) ऋण लिने सदस्य संख्या:–			
१४.	वार्षिक रु ३० लाख भन्दा वढी असामान्य वा उच्च आर्थिक कारोवार गर्ने जम्मा सदस्य संख्या:–			
	क) वचत गर्ने सदस्य संख्या:–			
	ख) शेयर लिने सदस्य संख्या:–			
	ग) ऋण लिने सदस्य संख्या:–			
	घ) विप्रेषण(रेमिटेन्स) वा रकम स्थानान्तरण (मनि ट्रान्सफर) गर्ने सदस्य संख्या :–			

तयार गर्ने:
हस्ताक्षर:–
नाम:–
पद:–
मिति:–
संस्थाको छाप:–

स्विकृत गर्ने:–
हस्ताक्षर:–
नाम:–
पद:–
मिति:–

एफसिए राजकुमार फुयाल

बृहत् सदस्य पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था

कहिले र कसलाई ?

- उच्च आर्थिक कारोबार गर्ने सदस्य
- विद्युतीय माध्यमबाट कारोबार गर्ने सदस्य,
- भ्रष्टाचार, करछली र अन्य आपराधिक कार्यका दृष्टिले उच्च जोखिममा रहेको सदस्य,
- आर्थिक वा कानूनी उद्देश्य स्पष्ट नदेखिने जटिल, ठूलो वा अस्वभाविक प्रकृतिको कारोबार गर्ने सदस्य तथा उच्च पदस्थ व्यक्ति र त्यस्तो व्यक्तिको परिवारको सदस्य तथा निज सँग सम्बद्ध व्यक्ति वा सदस्य ।
- संस्थाले बृहत् पहिचान गर्न आवश्यक देखेको अन्य सदस्य ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

असामान्य कारोबार मान्नुपर्ने :

चित्त बुझ्दो आधार भएकामो बाहेक,

- एकैपटक वा पटक-पटक गरी वार्षिक रु. ३० लाखभन्दा बढीको बचत जम्मा वा ऋण भुक्तानी,
- एकैपल्ट वा पटक-पटक गरी वार्षिक रु. ३० लाख भन्दा बढीको विप्रेषण (रेमिट्यान्स) वा रकम स्थानान्तरण (मनी ट्रान्सफर),
- एकैपल्ट वा पटक-पटक गरी वार्षिक रु. ३० लाख भन्दा बढीको शेयर खरिद,
- सीमा कारोबार प्रतिवेदन छल्ने मनसायले हुने कारोबार ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

VIDEOTIME

YouTube

एफसिए राजकुमार फुयाल

सीमा कारोबारको स्रोत खुलासा लिनुपर्ने :

संस्थाले **रु. १० लाख वा सोभन्दा बढी**को देहायको कारोबार गर्दा सम्बन्धित सदस्य वा व्यक्तिबाट स्रोत खुलासा लिनुपर्नेछ :

- शेयर खरिद गर्दा,
- बचत जम्मा गर्दा,
- ऋणको साँवा, ब्याज भुक्तानी गर्दा,
- विप्रेषण (रेमिट्यान्स) को रकम भुक्तानी लिँदा खातामा जम्मा वा खातासार गर्दा ।

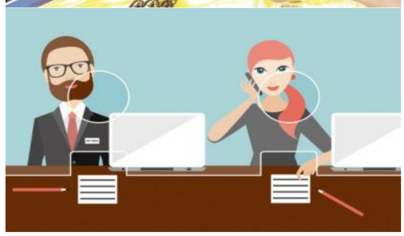

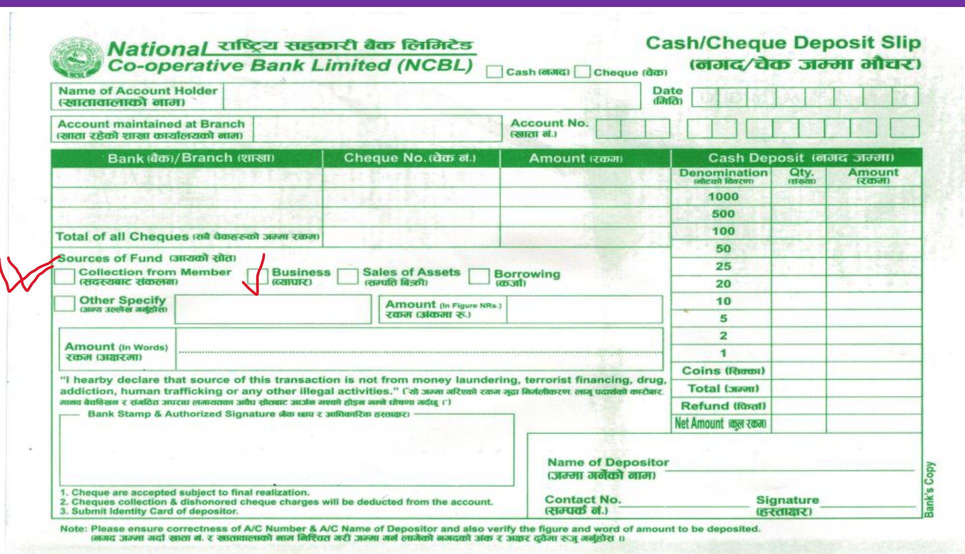

National राष्ट्रिय सहकारी बैंक लिमिटेड
Co-operative Bank Limited (NCBL)

Cash/Cheque Deposit Slip
(नगद/चेक जम्मा भौचर)

☐ Cash (नगद) ☐ Cheque (चेक)

Name of Account Holder (खातावालाको नाम) — Date (मिति)

Account maintained at Branch (खाता रहेको शाखा कार्यालयको नाम) — Account No. (खाता नं.)

Bank (बैंक)/Branch (शाखा)	Cheque No. (चेक नं.)	Amount (रकम)
Total of all Cheques (सबै चेकहरूको जम्मा रकम)		

Cash Deposit (नगद जम्मा)		
Denomination (नोटको विवरण)	Qty. (संख्या)	Amount (रकम)
1000		
500		
100		
50		
25		
20		
10		
5		
2		
1		
Coins (सिक्का)		
Total (जम्मा)		
Refund (फिर्ता)		
Net Amount (कुल रकम)		

Sources of Fund (आयको स्रोत)
☐ Collection from Member (सदस्यबाट संकलन) ☐ Business (व्यापार) ☐ Sales of Assets (सम्पत्ति बिक्री) ☐ Borrowing (कर्जा)
☐ Other Specify (अन्य उल्लेख गर्नुहोस)
Amount (In Figure NRs.) रकम (अंकमा रु.)

Amount (In Words) रकम (अक्षरमा)

"I hearby declare that source of this transaction is not from money laundering, terrorist financing, drug, addiction, human trafficking or any other illegal activities." ("यो जम्मा गरिएको रकम मुद्रा निर्मलीकरण, लागु पदार्थको कारोबार, मानव बेचबिखन र संगठित अपराध लगायतका अवैध स्रोतबाट आर्जन भएको होइन भनी घोषणा गर्दछु ।")

Bank Stamp & Authorized Signature (बैंक छाप र आधिकारिक हस्ताक्षर)

Name of Depositor (जम्मा गर्नेको नाम)

Contact No. (सम्पर्क नं.) — Signature (हस्ताक्षर)

1. Cheque are accepted subject to final realization.
2. Cheques collection & dishonored cheque charges will be deducted from the account.
3. Submit Identity Card of depositor.

Bank's Copy

Note: Please ensure correctness of A/C Number & A/C Name of Depositor and also verify the figure and word of amount to be deposited.
(नगद जम्मा गर्दा खाता नं. र खातावालाको नाम निश्चित गरी जम्मा गर्न लागेको नगदको अंक र अक्षर दुवैमा रुजु गर्नुहोस ।)

एफसिए राजकुमार फुयाल

कारोबारको उद्धेश्य खुलासा गर्नुपर्ने :

- अन्य सदस्यको खातामा **रु. १ लाख वा सो भन्दा बढीको** नगद बचत जम्मा गर्दा,
- सदस्यले खाताबाट **रु. १० लाख वा सो भन्दा बढीको** नगद निकाल्दा ।

तपाई किन बचत गर्दै हुनुहुन्छ ???

एफसिए राजकुमार फुयाल

निरन्तर अनुगमन गर्नुपर्ने Ongoing Due Diligence :

- उच्चपदस्थ व्यक्ति वा उच्च जोखिमयुक्त लगायतका सदस्यको सुक्ष्म परीक्षण गर्ने,
- सुक्ष्म परीक्षण गर्न आवश्यक भए निजसँग सम्पत्तिको स्रोत समेत माग गर्ने वा परीक्षण गर्ने,
- मौजुदा कागजात तथा विवरणको पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

नयाँ प्रविधि वा कारोबार सम्बन्धी व्यवस्था :

- संस्थाले प्रचलनमा आइसकेका वा नयाँ उपकरण तथा व्यापारिक अभ्यास, आफैं उपस्थित नहुने सदस्य वा कारोबार, वितरण प्रणाली वा नवीन वा विकासको क्रममा रहेको प्रविधिबाट सिर्जना हुन सक्ने सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी कृयाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी **जोखिमको पहिचान तथा सोको मूल्याङ्कन** गर्नुपर्नेछ ।
- जोखिमको पहिचान तथा मूल्याङ्कन त्यस्तो उपकरण, व्यापारिक अभ्यास, वितरण प्रणाली वा प्रविधि **प्रयोगमा ल्याउनु अगावै** गर्नुपर्नेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सीमा कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन दिनुपर्ने :

✓ कुनै सदस्यले एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा गरेको **रु. १० लाख वा सोभन्दा बढी** रकमको **नगद** जम्मा वा फिर्ता कारोबार

✓ कुनै सदस्यले एकै पटक वा पटक-पटक गरी एक दिनमा सम्बन्धित सहकारी संस्थाको बैंक खातामा गरेको **रु. १० लाख वा सोभन्दा बढी** रकम बराबरको **नगद** जम्मा कारोबार ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सीमा कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन दिनुनपर्ने :

- सहकारी संघ संस्थाहरुले कुनै पनि बैंक वा वित्तीय संस्थासँग गरेको नगद कारोबारको विवरण पेश गर्नुपर्दैन ।
- सहकारी संघ संस्थाहरुले सहकारी बैंकसँग गरेको नगद कारोबारको विवरण पेश गर्नुपर्दैन ।

के नगद कारोबारको मात्र सीमा कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन पेश गर्ने हो ?

उत्तर :

- नगदमा हुने कारोबारको मात्र सीमा कारोबार सम्बन्धी विवरण पेश गर्नुपर्ने हुन्छ ।
- बैंक, विद्युतिय माध्यम र अन्य लिखित माध्यमबाट हुने कारोबारको विवरण पेश गर्नुपर्दैन ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

संस्थाले सहकारी ऐन, २०७४ बमोजिम संस्थासँग कारोबार गर्न पाउने सरकारी कार्यालय, विशेष ऐन अन्तर्गत स्थापित निकायसँगको कारोबार र संस्थाले आफ्नो कर्मचारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम ऋण सापटी वा सुविधा प्रदान गरेको करोबारको विवरण वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउँन आवश्यक हुनेछैन ।

शङ्कास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन :

- सम्पत्ति शुद्धीकरण सम्बन्धी कसूरसँग सम्बन्धित भएको शङ्का लागेमा वा शङ्का गर्नुपर्ने मनासिब आधार भएमा, वा
- आतङ्ककारी कार्य, व्यक्ति वा संगठन वा आतङ्कवादी कृयाकलापमा वित्तीय लगानीसँग सम्बन्धित वा जोडिएको वा त्यस्तो व्यक्ति वा संगठनबाट प्रयोग हुन सक्ने शङ्का लागेमा वा शङ्का गर्नुपर्ने मनासिब आधार भएमा ।
- **३ दिनभित्र** यथासक्य चाँडो वित्तीय जानकारी इकाईलाई शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन दिनुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

शङ्कास्पद गतिविधि सम्बन्धमा :

कुनै सदस्यले शंकास्पद कारोबार गर्ने प्रयास मात्र गरेमा समेत प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

के नगद कारोबारको मात्र शङ्कास्पद विवरण पेश गर्ने हो ?

शङ्कास्पद भएमा नगद कारोबार र अन्य कारोबार सबैको विवरण पेश गर्नुपर्ने हुन्छ।

शङ्कास्पद कारोबारको विवरण पेश गर्न कुनै रकम सिमा तोकिएको छैन।

एफसिए राजकुमार फुयाल

शंकास्पद कारोबारको वर्गिकरण

- STR-PEP
- STR-TBML
- STR-PF
- STR-HIGH
- STR-MEDIUM
- STR-LOW

शङ्कास्पद कारोबारको सूचकहरु :

- साधारण सूचक
- सदस्यलाई भएको जानकारीबाट प्राप्त सूचना
- पहिचान पत्रबाट प्राप्त सूचना
- कारोबारबाट प्राप्त सूचना
- खाता र खातामा हुने गतिविधीबाट प्राप्त सूचना
- अन्य अवस्थाहरु

साधारण सूचक :

१ सदस्यले सम्पत्तिको स्रोत खोल्न नसक्नु ।

२ अप्रत्यक्ष रुपमा सदस्य आफैले कुनै अपराधिक कार्यमा संलग्नता भएको जानकारी दिएमा ।

३ रकम जम्मा गर्दा शङ्कास्पद तरिकाले प्रश्न गर्नु ।

४ सदस्यलाई आफ्नो खातामा भएको रकमको बारेमा केही थाहा नभएमा ।

५ खातावालालाई आफैले उल्लेख गरेको पेशाबारे सामान्य जानकारी समेत नहुनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

साधारण सूचक :

६ सदस्यले संस्थाको कर्मचारीहरुसँग नजिक हुन खोजेमा ।

७ सदस्यले घुस वा अन्य कुनै लाभ दिन खोजेमा ।

८ सदस्यले संस्थाको आन्तरीक कार्यविधी, हिसाब किताब र शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदनको विषयमा धेरै खोजीनीति गरेमा ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सदस्यलाई भएको जानकारीबाट प्राप्त सूचना :

१ सदस्यले कर्मचारीहरुलाई संस्थागत प्रकिया पछि पुरा गर्दा हुन्छ भनेर छिटो कारोबार सक्न खोजेमा ।

२ सदस्यले सम्पत्ति शुद्धिकरणको विषयमा धेरै कुरा गरेर बसेमा ।

३ सदस्यलाई शंकास्पद कारोबार सम्बन्धीको प्रतिवेदन पेस गर्ने विषयमा धेरै जानकारी भएमा ।

४ सदस्यले आफ्नो पैसा/कारोबार वैध छ भनेर पटक पटक भनि रहेमा ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

पहिचानपत्रबाट प्राप्त सूचना :

१ सदस्य दिएको सूचना र पहिचान पत्रहरु शंकास्पद भएमा ।

२ सक्कल माग गर्दा सो कागजपत्र प्रदान गर्न हिचकिचाउनु ।

३ आफ्नो नभएर अरुको पहिचान पत्रबाट कारोबार गरेमा ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

पहिचानपत्रबाट प्राप्त सूचना :

४ सदस्यको सबै पहिचान पत्रहरु हालसालै मात्र प्राप्त गरेको देखिन आएमा ।

५ सदस्यको पहिचान कुनै फरार अपराधीसँग मेल खाएमा ।

६ सदस्यले पेश गरेको पहिचान पत्रहरु कुनै पनि प्रमाणित नभएमा ।

७ कागजपत्रमा अस्वभाविक केरमेट हुनु ।

कारोबारबाट प्राप्त सूचना :

१ सदस्यले बारम्बार नगदमा ठूलो कारोबार गरेमा ।

२ सदस्यले बारम्बार सानो डिनोको नगदसँग ठूलो डिनाको नगद सटही गरेमा।

३ सदस्यले ठूलो मात्रामा फोहोर र दुर्गन्धित नगद बचत गरेमा ।

४ स-सानो रकम निक्षेप हुने र एकै पटक ठूलो रकम निक्षेप फिर्ता हुने ।

५ आतङ्कवादी गतिविधि उच्च रहेको क्षेत्र तथा मुलुकबाट बारम्बार अस्वाभाविक रुपमा Wire Transfer हुनु ।

६ एउटै खातामा सीमा भन्दा कम रकम पटक-पटक जम्मा गर्नु ।

खाता र खातामा हुने गतिविधीबाट प्राप्त सूचना :

१ सदस्यको खातामा भएको कारोबार र सदस्यको पेशा/व्यवसायको कुनै मेल नभएमा ।

२ गैर नाफामुलक संस्थाको खातामा भएको कारोबार र संस्थाको व्यवसायको कुनै मेल नभएमा ।

३ सदस्यको कारोबार प्रत्येक पटक फरक फरक किसिमको भएमा ।

४ आवश्यकता बिना एकै पटक धेरै खाताहरु सञ्चालन गरेमा ।

५ खातामा रेमिटबाट शंकास्पद भुक्तानीहरु बारम्बार भएमा ।

खाता र खातामा हुने गतिविधीबाट प्राप्त सूचना :

६ सदस्यको खातामा भएको कारोबारमा अन्य व्यक्तिको संलग्नता भएमा ।

७ Funnel Account को प्रयोग ।

एउटा भौगोलिक क्षेत्रमा रहेको खातामा धेरै पटक नगद जम्मा हुने, सो रकम प्रायः गरेर नगद कारोबारको सीमाभित्र रही जम्मा गरिने र सो रकम भिन्नै भौगोलिक क्षेत्रबाट तुरुन्त निकालिने ।

खाता र खातामा हुने गतिविधीबाट प्राप्त सूचना :

८ निस्कृय खातामा अचानक धेरै रकम प्राप्त भएमा ।

९ गृहिणी, विद्यार्थी र सामान्य सदस्यको खातामा धेरै रकम र धेरै पटक कारोबार भएमा ।

१० सदस्यको खातामा पृष्टी गर्न नसक्ने गरी बारम्बार विद्युतीय माध्यमबाट रकम जम्मा भएमा ।

११ वास्तविक धनीको स्पष्ट पहिचान नहुनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

खाता र खातामा हुने गतिविधीबाट प्राप्त सूचना :

१२ उच्च मात्रामा ATM कारोवार हुनु ।

१३ एउटै फोन नं. वा ठेगानाको प्रयोग गरी धेरै बचत खाता खोल्नु ।

१४ स्रोत र उपयोग लुकाउने गरी एक खाताबाट अन्यमा रकमान्तर गर्नु ।

१५ भुक्तानी पूर्जाको प्रयोग गर्न सहज हुने अवस्थामा पनि धेरै मात्रामा नगद कारोबार गर्नु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

खाता र खातामा हुने गतिविधीबाट प्राप्त सूचना :

१६ खातामा असम्बन्धित व्यक्तिहरूले नगद जम्मा गरेको देखिनु ।

१७ खाता सञ्चालनमा आएको छोटो अवधिमै बन्द हुनु ।

१८ व्यावसायिक खाताको कारोबार न्यून हुनु तर व्यक्तिगत खातामा अस्वाभाविक कारोबार देखिनु ।

१९ विद्युतीय माध्यमबाट हुने कारोबारमा अस्वभाविक संख्यामा वृद्धि हुनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

घरजग्गा कारोवारमा शंका गर्नुपर्ने अवस्था

- शहरी क्षेत्रका घरजग्गा कारोवार, जग्गा किनबेच र प्लटिङ्ग जस्ता व्यवसायिक कृयाकलापहरुमा वास्तविक कारोवार मूल्य घोषणा नगरी हुने राजस्व चुहावट ।
- घर जग्गा कारोबार, जुवा, सहुलियत तथा कम निगरानी हुने व्यवसायमा लगानी गर्ने सदस्य ।
- घर, जग्गा किन्दा नगदमा रकम भुक्तानी गर्नु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

व्यवसाय सञ्चालनमा शंका गर्नुपर्ने अवस्था

- सहकारीको स्टेटमेन्ट र कर चुक्ताको लागि पेस गरेको करोबार विवरण मेल नखानु ।
- आर्थिक प्रतिवेदनमा व्यवसाय सञ्चालनलाई सहयोग हुने खालका घरभाडा, सञ्चार सेवा, बिजुली, पानीजस्ता नियमित प्रकृतिका खर्चहरू भएको नदेखिनु ।
- सामान बेचेको प्यान बिल, भ्याट बिल नदिने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

व्यवसाय सञ्चालनमा शंका गर्नुपर्ने अवस्था

- व्यक्ति वा निजका परिवारका सदस्यहरूका नाममा रहेका खाताहरूमा निजको व्यावसायिक कम्पनीको कारोवारभन्दा उच्च वा औचित्य पुष्टि नहुने गरी अस्वाभाविक रूपले उच्च परिमाणमा कारोवार हुनु ।
- नक्कली बिल बीजक प्रयोग गर्ने र ठगी गर्ने कार्यमा संलग्न भएको भनी विभिन्न सञ्चार माध्यममा नाम आउनु ।
- व्यक्ति वा संस्थाका बारेमा राजस्व छली तथा वित्तीय अपराध गरेको उजुरी पर्नु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

अन्य शंका गर्नुपर्ने अवस्था

- बैंक, बीमा वा सहकारीमा काम गर्ने कर्मचारीले अकस्मात जागिर छोडी ठूलो व्यवसायमा लगानी गर्नु सो रकमको स्रोत प्रष्ट नहुनु ।
- व्यक्तिको खाताको कारोबार अस्वाभाविक रूपमा बाल बालिकाहरूको खेलौना तथा बाल खेलकुद सामग्री किन्न प्रयोग भएको देखिनु ।
- निकुन्जमा चोरी सिकारी बढ्नु ।
- मठमन्दिरबाट मूर्तिहरु हराउनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर)

- **संस्थाले कानुनी र नियामक आवश्यकताहरू साथै आन्तरिक नीति र प्रक्रियाहरूको पालना गर्दछ भनी सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारी पाएको कर्मचारी अनुपालन अधिकारी हो ।**
- **अनुपालन अधिकारीले अनुपालन जोखिमहरू पहिचान गर्न, न्यूनीकरण गर्न र व्यवस्थापन गर्न र संस्था भित्र नैतिक व्यवहारको संस्कृति प्रवर्द्धन गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नुपर्दछ ।**

एफसिए राजकुमार फुयाल

कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर)

- संस्थाले व्यवस्थापकीय तहको कुनै एक उच्च पदाधिकारीलाई **कार्यान्वयन अधिकृत** तोक्नुपर्ने,
- कार्यान्वयन अधिकृतको नाम, ठेगाना, सम्पर्क टेलिफोन नम्बर र ईमेलको जानकारी वित्तीय जानकारी इकाईलाई दिनुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

✓ **अनुपालना अधिकारीले सहकारीले आफ्नो कानुनी र नियामक आवश्यकताहरू साथै आन्तरिक नीतिहरू पालना गरेको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ ।**

✓ **अनुपालन अधिकारीलाई सहकारीको बारेमा पूर्ण ज्ञान हुनुपर्छ र सम्भावित नियामक उल्लङ्घनहरू कहाँ हुन सक्छन् भन्ने बारे सचेत हुनुपर्छ ।**

✓ **अनुपालन अधिकारीहरूले प्रमुख नियामक परिवर्तनहरू समेटेर कर्मचारीहरूलाई नियमित प्रशिक्षण सत्रहरू आयोजना गर्नुपर्छ ।**

एफसिए राजकुमार फुयाल

नियामक अनुगमन : सान्दर्भिक कानून, नियमहरू र उद्योग मापदण्डहरूसँग अद्यावधिक राख्ने ।

नीति विकास : अनुपालन नीतिहरू र प्रक्रियाहरू विकास र कार्यान्वयन गर्ने ।

तालिम र शिक्षा : कर्मचारीहरूलाई अनुपालन र नैतिक आचरणमा प्रशिक्षण र शिक्षा प्रदान गर्ने ।

जोखिम मूल्याङ्कन : अनुपालन जोखिमहरू पहिचान गर्न र कम गर्न जोखिम मूल्याङ्कन सञ्चालन गर्ने ।

निगरानी र लेखा परीक्षण : अनुपालन सुनिश्चित गर्न संगठनात्मक गतिविधिहरूको अनुगमन र लेखा परीक्षण गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

अनुपालन अधिकारीको भूमिकाका चुनौतीहरू

एफसिए राजकुमार फुयाल

कसको जिम्मेवारी के ?

- **सञ्चालक समिति**
  - आवश्यक नीति, कार्यविधि, नियन्त्रण प्रणाली,जनशक्ति, साधन, स्रोतसमेतको समुचित व्यवस्था मिलाउने
- **प्रमुख कार्यकारी अधिकृत**
  - आवश्यक व्यवस्थापकीय जिम्मेवारी

एफसिए राजकुमार फुयाल

- निर्देशिका बमोजिमको दायित्व पूरा गर्न **व्यवस्थापन स्तरको कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर)** नियुक्त गर्नुपर्ने ।
- कार्यान्वयन अधिकारी (कम्प्लायन्स अफिसर) नियुक्त नभएसम्मका लागि **प्रमुख कार्यकारी अधिकृत**ले नै कार्यान्वयन अधिकारीको समेत जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्नेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

कार्यान्वयन अधिकृतको जिम्मेवारी :

कार्यान्वयन अधिकृतको दायित्व देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) यस नियमावली वा निर्देशन बमोजिमको कार्य गर्ने **फोकल प्वाइन्ट**को रूपमा काम गर्ने,

(ख) कारोबारको **अभिलेख सुरक्षित रूपमा राख्न** लगाउने,

(ग) शंकास्पद वा अन्य आवश्यक **कारोबारको जानकारी** पत्र वा फ्याक्स, ईमेल जस्ता विद्युतीय संचार माध्यमबाट वित्तीय जानकारी इकाईलाई दिने,

(घ) आफ्नो सदस्यको कारोबारको जानकारी वित्तीय जानकारी इकाईलाई नियमित रूपमा उपलब्ध गराउने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सूचनाको गोपनीयता कायम गर्नु पर्ने :

- कार्यान्वयन अधिकारीले सीमा शंकास्पद् कारोबारको प्रतिवेदनको सूचना वा जानकारी वित्तीय जानकारी इकाई बाहेक अन्य कसैलाई दिनु हुँदैन ।
- संस्थाको **पदाधिकारी, कर्मचारी, सल्लाहकार वा लेखापरीक्षकले** आफ्नो कार्यसम्पादनका सिलसिलामा प्राप्त सूचना वा जानकारी गोप्य राख्नुपर्नेछ ।
- गोपनीयता भंग गरेमा **रु. १० लाख सम्म** जरिवाना हुनेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Tipping Off

संस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुले ऐन, नियमावली तथा निर्देशीका बमोजिम तयार गरिएका प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी सदस्य वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई जानकारी दिनु हुँदैन ।

कसैले सदस्य वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी उपलब्ध गराएको पाइएमा ऐनमा भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

आन्तरिक कार्यविधि :

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ र सो अन्तर्गत बनेका नियमावलीको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि संस्थाले **आन्तरिक नीति तथा कार्यविधि** तर्जुमा गरी साधारण सभाबाट पारित गराई लागू गर्नुपर्छ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

संस्थाले आन्तरिक कार्यविधि तर्जुमा गर्दा देहायका विषय समेत समावेश गर्नुपर्छ- :

(क) आन्तरिक जिम्मेवारी तथा कार्यविभाजन,

(ख) सदस्यको पहिचान तथा अद्यावधीकरण,

(ग) जोखिम मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन,

(घ) अनुगमन पद्धति,

(ङ) अस्वाभाविक, असामान्य तथा शङ्कास्पद कारोबारको पहिचान तथा प्रतिवेदन पद्धति,

(च) सञ्चालक समिति, लेखापरीक्षक लगायत अन्य पदाधिकारी तथा कर्मचारीले नियमित रूपमा सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यका लागि आवश्यक जाँचसूची (चेक लिष्ट),

एफसिए राजकुमार फुयाल

(छ) कागतपत्रको हिफाजत, सूचना संरक्षण, संरचनामा पहुँच नियन्त्रण, प्रचलित कानुन बमोजिम माग भएका सूचना दिने प्रक्रियाहरूको स्थापना एव अभिलेखका लागि आवश्यक भौतिक सुविधा तथा उपकरणको निर्धारण गर्ने व्यवस्था,

(ज) कर्तव्य पालनामा लापरवाही गर्ने कर्मचारी उपर अनुशासनको कारबाई,

(झ) आन्तरिक नियन्त्रण, सुपरिवेक्षण, प्रतिवेदन र समीक्षा,

(ञ) अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था र

(ट) अन्य आवश्यक विषय ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

संस्थाले कानुनमा भएको परिवर्तन, जोखिम मूल्याकन, व्यवसाय र प्रविधिमा भएको परिवर्तन, कसुर गर्ने तरिका तथा प्रवृतिमा आएको परिवर्तन समेतको आधारमा वार्षिक रुपमा कम्तीमा १ पटक र आवश्यकता अनुसार एक पटकभन्दा बढी जोखिममा आधारित संस्थागत नीति, कार्यविधि तथा कार्ययोजना अद्यावधिक गरी सहकारी विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

एकीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आवद्धता:

- रु. ५ करोड वा सोभन्दा बढी रकमको जायजेथा भएको संस्थाले **१ वर्षभित्र**
- अन्य संस्थाले **३ वर्षभित्र** मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको **एकीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (COPOMIS)** मा आवद्ध भइसक्नुपर्नेछ।

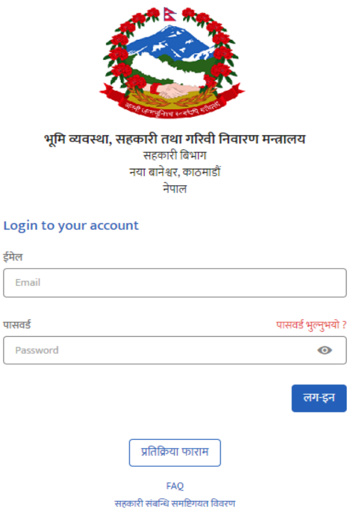

एफसिए राजकुमार फुयाल

अभिलेख व्यवस्थापनः

- ✓सदस्य पहिचान तथा सम्पुष्टि सम्बन्धी अभिलेख,
- ✓सदस्य, वास्तविक धनी र कारोबारका सम्बन्धमा गरिएको विश्लेषणको निष्कर्ष तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी सबै कागजात, विवरण तथा अभिलेख,
- ✓सूचक संस्थाको आर्थिक प्रतिवेदन तथा अन्य अभिलेखहरु,
- ✓कारोबार गर्न गरेको प्रयासको कागजात, विवरण तथा अभिलेख,
- ✓नियमनकारी निकायले तोकिदिए बमोजिमका अन्य कागजात, विवरण र अभिलेख ।

अभिलेख सुरक्षित राख्नु पर्ने :

- ✓ यस निर्देशन बमोजिम तयार भएका विवरण, सूची, जानकारी र प्रतिवेदन सो कारोबार भएको मितिले **कम्तीमा पाँच वर्षसम्म** दुरुस्त रुपले व्यवस्थित तथा सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।
- ✓ विद्युतीय माध्यममा समेत तिनको विवरण राख्नुपर्ने,
- ✓ रु. ५ करोड वा सोभन्दा बढीको जायजेथा हुने संस्थाले **फायर प्रुफ दराज** र अन्य संस्थाले पनि यथासम्भव सुरक्षित दराजमा राख्नुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

कारबाई तथा सजाय :

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
१	नीति तथा कार्यविधि नभएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • **रु. १० लाख वा** गाम्भीर्यका आधारमा **रु.३० लाख सम्म** जरिबाना गर्ने । •**संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको** कारबाई गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
२	पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन नभएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलन र कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • **रु. १० लाख** जरिबाना गर्ने । • **अटेर गरेमा वा बारम्बार सोहि गल्ती गरेमा** गाम्भीर्यताका आधारमा **रु.१० लाख भन्दा बढी वा संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको** कारबाही गर्ने ।
३	बेनामी वा काल्पनिक नाममा कारोबार गरेको पाइएमा	**रु. ३० लाख** देखि गाम्भीर्यताका आधारमा **रु. ५ करोड** सम्म जरिबाना वा थप सजाय गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
४	ऐनको परिच्छेद ६ ख. को व्यवस्था पालना भएको नपाइएमा **(आतङ्ककारी व्यक्ति, समूह वा संगठन सम्बन्धी**)	• **पहिलो पटक रु. २० लाख** जरिबाना गर्ने । • **दोस्रो पटक रु. ५० लाख** जरिबाना गर्ने । • **तेस्रो पटक देखि** रु. २ करोड वा गाम्भीर्यता अनुसार रु. ५ करोडसम्म जरिबाना गर्ने । •पटक-पटक प्रणालीगत समस्या भएमा कारोबार वा व्यवसायमा आंशिक वा पूर्ण रोक लगाउने वा संस्थाको दर्ता खारेज गर्नेसम्मको कारबाई गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
५	उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान हुने प्रणालीको व्यवस्था नभएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • **रु. १० लाख** वा गाम्भीर्यको आधारमा **रु. ३० लाख** सम्म जरिबाना गर्ने । • **संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको** कारबाई गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
६	वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने, बृहत् पहिचान गर्ने तथा पहिचान अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था नभएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • **रु. १० लाख** जरिबाना गर्ने । • **रु. १० लाखभन्दा बढी** जरिबाना वा गाम्भीर्यताको आधारमा **संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको** कारबाई गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
७	जोखिम व्यवस्थापन भएको नपाइएमा र **जोखिम मूल्याङ्कन प्रतिवेदन** तयार नगरेमा वा नियमनकारी निकायमा**प्रतिवेदन** पेश नगरेमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • **रु. १० लाख** वा गाम्भीर्यको आधारमा **रु. ३० लाख** सम्म जरिबाना गर्ने । • **संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको** कारबाई गर्ने ।
८	निरन्तर अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था नभए मा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • रु. १० लाख जरिबाना गर्ने । • रु. १५ लाख वा गाम्भीर्यअनुसार थप जरिबाना/सजाय गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
९	सीमा कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • रु. १० लाख वा गाम्भीर्यको आधारमा रु. ३० लाखसम्म जरिबाना गर्ने । • संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारबाई गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
१०	शङ्कास्पद कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • रु. २० लाख जरिबाना गर्ने । •रु. २० लाखभन्दा बढी जरिबाना वा गाम्भीर्यताको आधारमा संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारबाई गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
११	कार्यान्वयन अधिकारी वा दफा २४ को उपदफा (२) बमोजिमको व्यवस्था भएको नपाइएमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने । • **रु. १० लाख** जरिबाना गर्ने । • **संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको** कारबाई गर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
१२	सञ्चालक समितिले गर्नुपर्ने समीक्षा नगरेमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने ।
१३	संस्थागत तथा कर्मचारीको क्षमता विकासका कार्य नगरेमा	• लिखित रूपमा सचेत गराउने । • बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने । • कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाई
१४ क	~~चौमासिक प्रतिवेदन नपठाएमा~~	~~• लिखित रूपमा सचेत गराउने ।~~ ~~• बचत सङ्कलनमा सीमा तोक्ने ।~~ ~~• कर्जा प्रवाहमा सीमा तोक्ने ।~~ ~~• रु. १० लाख वा गाम्भीर्यको आधारमा थप जरिवाना गर्ने ।~~ ~~• संस्थाको दर्ता खारेजसम्मको कारबाई गर्ने ।~~
१५	सीमा/शङ्कास्पद कारोबार प्रतिवेदन समयमा नपठाएमा	ऐनको दफा १० को उपदफा (७) बमोजिम वित्तीय जानकारी इकाईले रु. १० लाखसम्म जरिबाना गर्न सक्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

सफाई पेश गर्ने मनासिब मौका दिनु पर्ने

- नियमनकारी निकायले कारबाही तथा सजाय गर्दा सम्बन्धित संस्थालाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मनासिब मौका दिनु पर्ने ।
- कारबाई गर्दा विभागले कम्तीमा **१५** दिनको समय दिई स्पष्टीकरण सोध्नेछ ।
- नियमनकारी निकायले गरेको कारबाही वा सजायमा चित्त नबुझ्ने संस्थाले **३५ दिनभित्र** सम्बन्धित उच्च अदालत समक्ष पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

goAML System मा वेव एक्सएमएल माध्यमबाट रिपोर्टिङ गर्ने सम्बन्धी सूचना

नेपाल राष्ट्र बैंक
वित्तीय जानकारी इकाई

सूचना

२०८०/०४/३०

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ अनुसार यस इकाईमा पेश गर्नुपर्ने शंकास्पद कारोबार/गतिविधि प्रतिवेदन तथा सीमा कारोबार प्रतिवेदन (STR/SAR/TTR) हरु goAML (Production Environment) मा आवद्ध भईनसकेका सूचक संस्थाहरुले यथाशिघ्र goAML System (Production Environment) मा रजिष्टर्ड भई STR/SAR/TTR हरु Web/XML माध्यमबाट रिपोर्टिङ गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

यसअघि goAML system को Test Environment तथा Production Environment मा रजिष्टर्ड भई Message Board मार्फत प्रतिवेदन तथा विवरणहरु पेश गरिरहेका सम्पूर्ण सूचक संस्थाहरुले समेत goAML (Production Environment) को Web/ XML मार्फत (STR/SAR/TTR) सम्बन्धी रिपोर्टिङ गर्नुहुन समेत सुचित गरिन्छ ।

साथै यसै सुचनालाई आधार मानी **Message Board, CD, पत्र वा ईमेलका माध्यमबाट कुनै पनि प्रतिवेदन पेश नगर्नुहुन र पेश भइ आएमा स्वीकार नगरिने** व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ ।

- goAML को Production Environment मा रजिष्ट्रेशन/login गर्ने web ठेगाना*: https://goaml.fiu.nrb.org.np/PRD/Home
- goAML मा रजिष्ट्रेशन गर्ने तरिका सम्बन्धी Video tutorial: https://goaml.fiu.nrb.org.np/FIUWeb/GoAml/GetRegister

**Register गर्दा Attach गर्नुपर्ने पत्रको नमुना यसै सूचनासँगै संलग्न गरिएको छ ।*

थप जानकारीका लागि
इमेल: goaml@nrb.org.np
फोन: ०१-४४११२५०/४४१०२०१ (एक्सटेन्शन: ४१८)
वेबसाईट: www.nrb.org.np/departments/fiu

एफसिए राजकुमार फुयाल

- राष्ट्र बैंकको निर्देशनबाट वाणिज्य बैंकहरुले २०७६ माघ १ गतेबाटै **गो ए.एम.एल स्फ्टवेयर**को प्रयोग गरेको ।
- **UNODC** ले २०१० मा तयार गरेको ।
- डाटा बटुल्ने देखिन प्रतिवेदन लेखनसम्म १४ वटा कार्य सम्पादन एउटै स्फ्टवेयरबाट हुने ।
- विवरणहरु विद्युतीय माध्यमबाट वित्तीय जानकारी ईकाइमा पेश गर्न सकिने ।
- विभिन्न सेवा केन्द्रबाट विभिन्न समयमा भएको कारोबारको जानकारी सजिलै प्राप्त गर्न सकिने ।
- सबै सदस्यको **KYM** विवरण ए.एम.एल स्फ्टवेयरमा हाल्नुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

एफसिए राजकुमार फुयाल

Register an Organisation

Reporting Entity

For Reporting Entities such as BFIs, Insurance, Securities, Co-operatives, DNFBPs, etc.

Supervisory Body

For Regulatory and Supervisory Body

Stakeholder

For Law Enforcement Agencies (LEAs)

Register a User

User (Reporting Entity)

Register as a user of an existing organisation (NOT IN USE)

User (Individual)

Register as an individual user (NOT IN USE)

एफसिए राजकुमार फुयाल

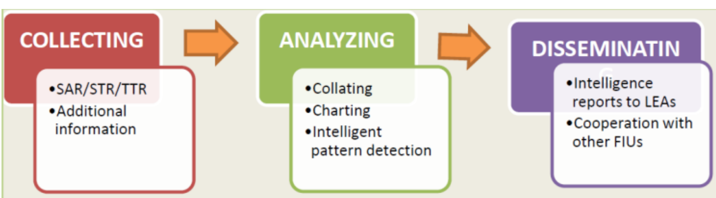

goAML
Anti-Money Laundering System

Please sign in with your username and password. If you do not have a username and password you have to register before logging in.

User Name

Password

LOGIN >>

Register | Forgot Password | Close

एफसिए राजकुमार फुयाल

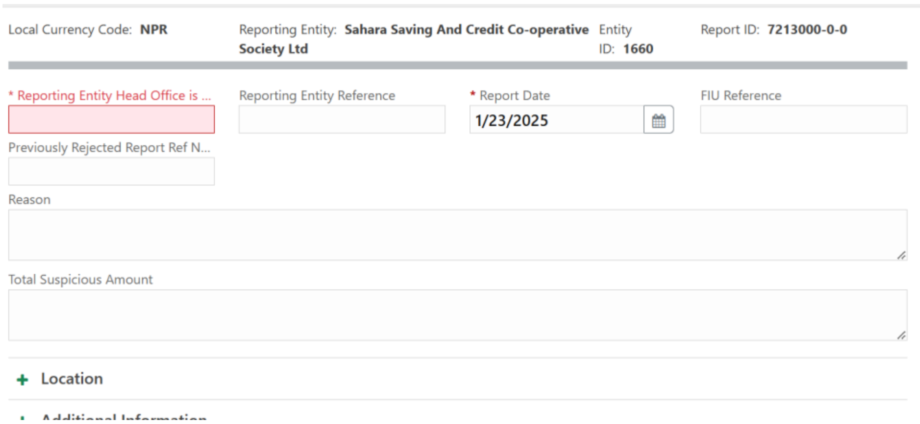
Local Currency Code: **NPR** | Reporting Entity: **Sahara Saving And Credit Co-operative Society Ltd** | Entity ID: **1660** | Report ID: **7213000-0-0**

* Reporting Entity Head Office is ...
Reporting Entity Reference
* Report Date: 1/23/2025
FIU Reference
Previously Rejected Report Ref N...
Reason
Total Suspicious Amount
+ Location
+ Additional Information

एफसिए राजकुमार फुयाल

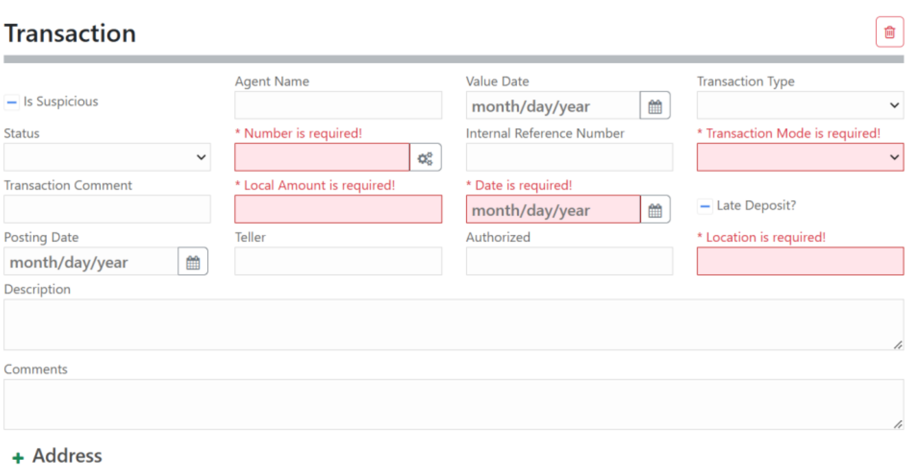
Transaction

Is Suspicious
Agent Name
Value Date: month/day/year
Transaction Type
Status
* Number is required!
Internal Reference Number
* Transaction Mode is required!
Transaction Comment
* Local Amount is required!
* Date is required! month/day/year
Late Deposit?
Posting Date: month/day/year
Teller
Authorized
* Location is required!
Description
Comments
+ Address

एफसिए राजकुमार फुयाल

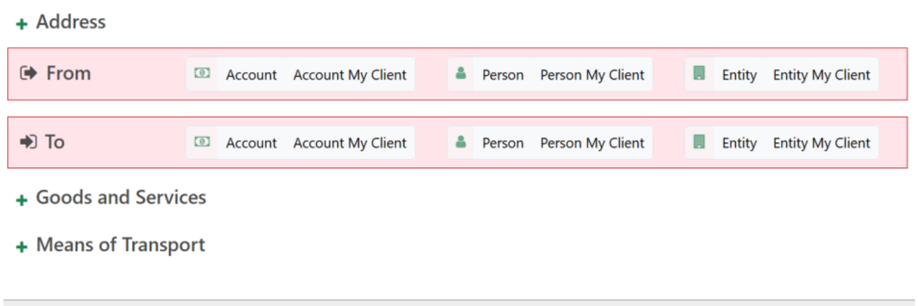

एफसिए राजकुमार फुयाल

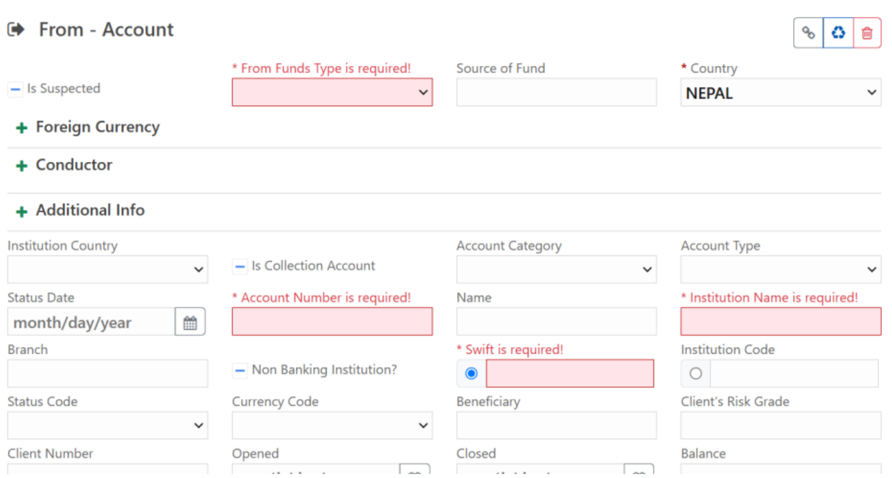

एफसिए राजकुमार फुयाल

For any further queries or confusions regarding goAML, please do contact the **'goAML Implementation Team'** members of FIU-Nepal through:

- **Email**: goaml@nrb.org.np
- **Tel:** 01-5719653/54/55/56 (Ext. 418/817/828)

Please do visit our website www.nrb.org.np/departments/fiu for latest documents, notices and information.

Case Study 1 : अस्भाविक कारोबार

सदस्यले थोरै पैसा जम्मा गरेर खाता खोल्नु भयो । केही दिन पछि खातामा ठूलो मात्रामा नगद जम्मा भयो र ३ दिन पछिनै सबै रकम भुक्तानी पूर्जाबाट निकालियो । सदस्यलाई कारोबारको बारेमा सोधपुछ गर्दा चित्तबुझ्दो जवाफ प्राप्त हुन सकेन । सदस्यले केही दिन पछि साथी लिएर आएर उक्त रकम साथीले जग्गा किन्न हालिदिएको भन्नुभएछ ।

ALERT ALERT ALERT

- **शंकास्पद कारोबार ।**
- **चित्तबुझ्दो जवाफ प्राप्त हुन नसकेको ।**
- **अन्य व्यक्तिले खाता प्रयोग गरेको ।**

Case Study 2 : धेरै खाता एकै पटक खोलिएको

राम भन्ने सदस्यले एकै पटक १५ जनाको खाता खोल्न फोटो र नागरिकताको फोटोकपी सहित आउनुभएछ । फर्महरुमा भने पहिलानै हस्ताक्षर गरिसकेको रहेछ ।

ALERT ALERT ALERT

- **सदस्य आफै खाता खोल्न आउनुभएको छैन ।**
- **पहिलानै हस्ताक्षर गरिसकेको छ ।**
- **सबै भुक्तानी पूर्जा रामलाई दिनु भन्ने अख्तियारी पत्र पनि रहेछ ।**

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 3 : अस्वभाविक रुपमा ऋणको अग्रीम भुक्तानी

सदस्यले भाडामा लगाउने प्रयोजनका लागि २ वटा गाडिको लागि ३० लाख रुपैया हायर पर्चेज ऋण लिनु भएको थियो । तर सदस्यले केही महिना दिन पछिनै सबै ऋण चुक्ता गरि खाता बन्द गर्नु भएछ ।

ALERT ALERT ALERT

- **शंकास्पद कारोबार ।**
- **कसरी छिटो ऋणको भुक्तानी भयो होला ।**
- **ऋण भुक्तानी नगदबाट भएको छ कि चेकबाट ।**
- **अन्य वित्तीय सहकारी/बैंकबाट ऋण लिएर चुक्ता भएको नभएको एकिन गर्ने ।**

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 4 : जग्गा विक्रीको रकम

- रमेशले आफ्नो जग्गा रु. २ करोड २० लाखमा बेच्नु भएछ । तर मालपोतमा थैली रकम जम्मा ९० लाख देखाउनुभयो । उहाले सबै रकम ९० लाखको चेक र १ करोड ३० लाख नगद सहकारीमा जम्मा गर्नु भएछ ।
- सहकारीले शंकास्पद कारोबारको विवरण ३ दिन भित्र पेश गर्नुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 5 : वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने

- राम प्रसादजी ले संस्थाबाट रु ३,२०,००० को हायर पर्चेज ऋण लिनुभएको रहेछ । स्कुटर भने उहाँको छोरीले पोखरामा प्रयोग गर्नुहुँदो रहेछ ।
- यस कारोबारमा वास्तविक धनी राम प्रसादजीको छोरी भएकाले उहाँको पनि सदस्य पहिचान गर्नुपर्ने हुन्छ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 6 : उद्देश्य अनुसार व्यवसाय नभएमा ?

- राजु मास्टरले संस्थाबाट रु. ८०,००,००० व्यापार ऋण लिनुभएको रहेछ ।
- ऋण लगानीको ३ महिना पछि संस्थाबाट अनुगमनमा जाँदा व्यवसायमा १० लाख पनि लगानी भएको देखिन्न रहेछ ।
- बाँकी पैसा कहाँ लगानी भयो त ?

Case Study 7 : होटल व्यवसायको आम्दानी ?

- एक जना सदस्यको सामान्य चियाको पसल थियो ।
- प्राय सबै चिया पसल ठिकै मात्र चलिरहेको अवस्थामा उहाँको होटेलबाट भने एक दुई दिनको फरकमा लाख दुई लाख जम्मा हुन थाल्यो ।

यस्तो केसमा के गर्ने ???

होटल व्यवसायको आम्दानी ?

- एउटा सदस्यको पोखराको लेकसाइडमा पिज्जा रेष्टुरेन्ट रहेछ ।
- रेष्टुरेन्ट कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यलयमा र कर कार्यलयमा विधिपूर्वक दर्ता छ ।
- व्यवसाय खासै चलेको थिएन । तर उहाँले विक्री बापतको आम्दानी १०/१२ गुणा बढाएर हिसाब देखाउनु हुँदोरहेछ ।
- मस्केबारी समयमा भरेको छ । कर पनि समयमा भुक्तानी भएको छ ।

यस्तो केसमा के गर्ने ???

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 8 : लामो समयबाट कारोबार नभएको खातामा हुने कारोबार ?

- एक जना सदस्यको खातामा कारोबार नभएको ३/४ वर्ष भएको थियो ।
- एकाएक उसको खातामा हप्ता दिनमा गरेर ४०,००,००० रकम जम्मा भयो ।
- खातामा पैसा जम्मा भएको हप्ता दिनमा उहाँले सबै रकम नगदमा निकाल्नुभयो ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 9 : ऋण कारोबारको धितो जोखिम ?

- एक जना सदस्यले ४० लाख रुपैया व्यापार ऋण लिनु भएको रहेछ ।
- धितो लिएको घर/जग्गाको धितो मूल्याङ्कन रकम रु.१,५०,००,००० रहेछ ।
- **ऋणी सदस्यको घर किन्न सक्ने क्षमतानै रहेनछ ।**

Case Study 10 : पेसासँग मेल नखाने व्यवसाय ?

- संस्थाको सदस्य श्रीकुमार पेसाले वकिल हुनुहुँदो रहेछ । उहाँले व्यवसाय ऋण भनेर रु ५०,००,००० ऋण लिनुभएको रहेछ । उहाँले ऋण लिने बेलामा ३ वटा कम्पनीको कागजपत्र पेश गर्नुभएको रहेछ। सबै कम्पनी होटल, रियल स्टिट र ईन्भेष्टमेन्टसँग सम्बन्धित रहेछन् ।
- पेसासँग मेल नखाने व्यवसाय भएकाले एकदम नजिकबाट उहाँको कारोबारको जाँच गर्नुपर्ने हुन्छ ।

फोटोकपी पसलको आवरणमा सट्टेबाजी धन्दा, घर-घडेरी जोडेपछि पक्राउ

३ वैशाख, काठमाडौं । सट्टेबाजी गराएर २ वर्षमै ४ करोड कमाइ गरेको देखिएपछि सर्लाहीका तीन जनालाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 10.1 : पेसासँग मेल नखाने व्यवसाय ?

- संस्थाको सदस्य प्रेमकुमारी पेसाले गृहिणी हुनुहुँदो रहेछ । उहाँको खातामा तर १००००० जस्तो हरेक महिनामा जम्मा हुनेरहेछ ।
- आम्दानीको श्रोत सिर्फ घर खर्चको बचत देखिन्छ ।
- पेसासँग मेल नखाने कारोबार भएकाले एकदम नजिकबाट उहाँको कारोबारको जाँच गर्नुपर्ने हुन्छ ।

गृहिणी

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 11 संस्थाको खातामा पैसा जम्मा गरिदिनु

- संस्थाको सदस्य श्री राम कुमारले सहकारीको कुमारी बैंकको खातामा ३२ लाख रुपैया जम्मा गरिदिए । सहकारीले पनि राम कुमारको खातामा ३२ लाख जम्मा गरिदियो । एक हप्ता पछि राम कुमारले सबै पैसा निकाल्नुभयो ।

ALERT ALERT ALERT

- **अन्य व्यक्तिले खाता प्रयोग गरेको ।**

सर संस्थाको खाता नम्बर दिनुहोस् न म पैसा जम्मा गरिदिन्छु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 12 विभिन्न ठाउँबाट कारोबार

- संस्थाको सदस्य श्री राम कुमार काठमाण्डौंमा सामान्य जागिरे हुनुहुँदो रहेछ । उहाँको साथीको चरिकोटमा सानो होटल छ । राम कुमारको साथीले शैलुङमा होटेल खोल्ने योजना सुनाएछ । राम कुमारले सहकारीको कुमारी बैंकको खातामा काठमाण्डौको चावहिल शाखाबाट नौ लाख, काँडाघारी शाखाबाट ८ लाख, थली शाखाबाट ९ लाख, जाउलाखेल शाखाबाट ८ लाख र न्यूरोड शाखाबाट ९ लाख गरी ४३ लाख रुपैया जम्मा गरिदिए । सहकारीले पनि राम कुमारको खातामा ४३ लाख जम्मा गरिदियो । एक हप्ता पछि राम कुमारले सबै पैसा पटक नबमक गरेर नगदमा निकाल्नुभयो ।

ALERT ALERT ALERT

- **सिमा कारोबार छल्ने गरी विभिन्न ठाउँबाट कारोबार भएको ।**
- **अन्य व्यक्तिले खाता प्रयोग गरेको ।**
- **राम कुमारको आम्दानीसँग जम्मा भएको रकम मेल नखाएको ।**

Case Study 13

- संस्थाको सदस्य श्री राम कुमारको सामान्य मोबाइल विक्री तथा रिपेयर पसल रहेछ । उहाँकोमा पुराना मोबाइल फोननै धेरै विक्री हुनेरहेछ । रवि कुमारले सहकारीमा धरै मात्रामा नगद कारोबार गर्नुहुँदो रहेछ ।

ALERT ALERT ALERT

- **पुरानो फोनको प्रयोग, जसको खरिद बिल हुन्न ।**
- **चोरीको फोनको विक्रीको सम्भावना ।**

Case Study 14 गैह्र नाफामुलक संस्थाहरूको दुरुपयोग

संस्थामा एउटा क्लब सदस्य रहेछ । क्लबले सहकारीमा धरै मात्रामा नगद कारोबार गर्नुहुदो रहेछ । वार्षिक सदस्यता शुल्क सामान्य हुँदा पनि धेरै मात्रामा नगद जम्मा भएको पाइयो । वित्तीय विवरण हेर्दा नगद अनुदान खासै देखिन्न ।

ALERT ALERT ALERT

गैह्र नाफामुलक संस्थाको प्रयोग

ठूलो नगद कारोवार

Case Study 15 शेयर खरिद

सामान्य सदस्यले रु ४०,००,००० को शेयर नगदमा खरिद गर्नुभयो । कारोबार सामान्यनै छ ।

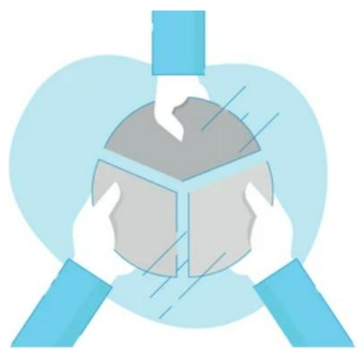

ALERT ALERT ALERT

ठूलो शेयर नगदमा कारोवार

सामान्य सदस्य

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 16 रेमिट कारोबार

संस्थामा एउटा सामान्य सदस्यको खातामा थाईल्याण्डबाट निरन्तर जस्तो पैसा रेमिटबाट आउने रहेछ । थाईल्याण्डमा कोही छैन उहाँको र त्यस्तो थाईल्याण्डबाट पैसा आउने व्यापार व्यवसाय पनि देखिन्न ।

ALERT ALERT ALERT

लागुपदार्थ वा मानव बेचबिखनको लागि जोखिम मानिने देशबाट बिना कुनै व्यावसायिक वा कानुनी प्रयोजन रकम आएको वा गएको देखिनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 17 खातामा हुने कारोबार र आर्थिक कारोबार मेल नखानु

संस्थाको सदस्यको होलसेलको व्यापार छ । संस्थामा राम्रो बचत छ । ऋण पनि १ करोड जस्तो छ । तर आर्थिक विवरण र कर चुक्ताको विवरण अनुसार न त खरिद रकम मिल्छ, न विक्री मिल्छ न त मौज्दात रकमनै मिल्छ ।

ALERT ALERT ALERT

सहकारीको स्टेटमेन्ट र कर चुक्ताको लागि पेस गरेको करोबार विवरण मेल नखानु ।

ऋण भन्दा कारोबार कम हुनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 18 अस्वाभाविक जीवनस्तर

एक जना सदस्य सामान्य सरकारी कर्मचारी हुनुहुँदो रहेछ । उहाले हालसालै मात्र नया घर गाडि लिनुभएको रहेछ । उहाको श्रीमतीको खातामा अस्वाभाविक कारोबार हुने रहेछ । सरकारी तलब ४०,००० हुनेले २ वटा बच्चा मासिक ५०,००० तिरेर पढाउनु हुनेरहेछ ।

ALERT ALERT ALERT

सरकारी कर्मचारीको आयस्रोत भन्दा उच्च स्तरको तथा अस्वाभाविक जीवनस्तर हुनु ।
सरकारी कर्मचारीको परिवारको खातामा अस्वाभाविक कारोबार देखिनु ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 19 निर्वाचन खर्च

संस्थामा कुनै एक पार्टीको सांसद सदस्य रहेछन् । चुनावको बेला सदस्य र उनको भाईको खाताबाट धरै मात्रामा नगद कारोबार भएछ । सदस्यले निर्वाचनको प्रचार प्रसारमा भएको आम्दानी र खर्चको विवरण नबुझाएको समाचार आएछ । सदस्य र उनको भाईले चुनावको बेला धरै खर्च गरेको हल्ला टोलभर छ ।

ALERT ALERT ALERT

निर्वाचन आयोगले तोकेको हदभन्दा बढी खर्च गर्नु । निर्वाचन प्रचार प्रसारमा भएको आम्दानी र खर्चको विवरण नबुझाउनु ।

उच्चपदस्थ व्यक्ति वा निजसँग सम्बन्धित व्यक्तिले अस्वभाविक आर्थिक कारोबार गर्नु ।

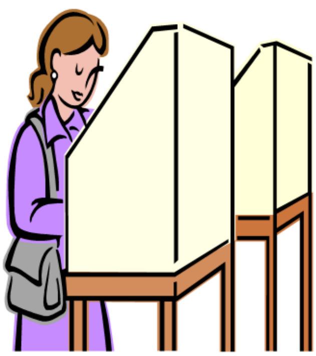

एफसिए राजकुमार फुयाल

Case Study 20 म्यानपावर व्यवसायी

संस्थाका सदस्य श्री श्याम कुमार पेशाले म्यानपावर व्यवसायी रहेछन् । उनको श्रीमतीको नाममा धरै मुद्दती खाता संचालनमा रहेछ । श्रीमती पेशाले सामान्य शिक्षिका हुन । उनको आम्दानी र खातामा भएको रकम मेल खान्न ।

Romania मा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी: MASTER GLOBAL RECRUITMENTS S.R.L शहर: ROMANIA

पूर्व स्वीकृत मिति: २०७९/१२/०३ चलानी नं.: ६०१९८३३२ LT. No.: 282834

सि.नं.	कामदारको पद	माग संख्या पुरुष	माग संख्या महिला	न्यूनतम योग्यता	मासिक तलब USD	मासिक तलब ने.रू.	ओभर टाईम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हप्तामा काम गर्ने दिन	वार्षिक बिदा	खाना सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1.	Cleaner	0	10	सम्बन्धित कामका दक्ष	550	७२,६४४	क.नि. अनुसार	८ घण्टा	६ दिन	क.नि. अनुसार	छ		२ वर्ष
2.	Construction Worker	30	0		650	८५,८५२							
3.	Cook	10	0		650	८५,८५२							
4.	Cook Helper	20	0		550	७२,६४४							
5.	General Worker	30	10		550	७२,६४४							
6.	Waiter	10	0		550	७२,६४४							

अन्तर्वार्ता मेनपावर कार्यालय काठमाडौमा २०७९ चैत ११ गते (25 March 2023) मा हुनेछ ।

आइ.एम.एस. म्यानपावर प्रा. लि.

Email: info@imsmanpower.com, imsmanpower@yahoo.com, imsmanpower2@gmail.com
Web: www.imsmanpower.com.np

ALERT ALERT ALERT

- ✓ **आम्दानी भन्दा खातामा भएको रकम अस्वाभाविक हुनु ।**
- ✓ **श्रीमान म्यानपावर व्यवसायी हुनु ।**

रिर्पोटिङ्ग गर्ने कि नगर्ने ?

- एक जना व्यक्ति सदस्य बन्न आउनुभयो ।
- संस्थाको न्यून्तम मौज्दात र शेयर खरिदको व्यवस्थाको कारण सदस्यता लिनु भएन ।

यस्तो कुराको रिर्पोटिङ्ग गर्नुनपर्ने ।

5 pillars of AML Compliance Programme

1. Appoint a Compliance Officer
2. Complete Risk Assessment
3. AML Policy and Procedures
4. Independent AML Audit
5. Member Due Diligence

नेपाल राष्ट्र बैंक
वित्तीय जानकारी इकाई

सूचना

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ अनुसार यस इकाईमा पेश गर्नुपर्ने शंकास्पद कारोबार/गतिविधि प्रतिवेदन तथा सीमा कारोबार विवरण (STR/SAR/TTR) हरु goAML (Production Environment) मा आवद्ध भईनसकेका सूचक संस्थाहरुले CD, पत्र वा ईमेलमार्फत पेश गर्दै आएकोमा goAML System मा Register गरी सो System अन्तर्गतको 'Message Board' बाट उक्त प्रतिवेदन तथा विवरणहरु *(TTR in excel and STR/SAR in word/pdf format)* Attach गरी पठाउन हुन अनुरोध गरिन्छ। साथै **मिति २०७९/०२/०१ देखि CD, पत्र वा ईमेलका माध्यमबाट कुनै पनि प्रतिवेदन स्वीकार नगरिने** व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

- goAML मा रजिष्ट्रेशन/login गर्ने web ठेगाना*: https://goaml.fiu.nrb.org.np/PRD/Home
- goAML मा रजिष्ट्रेशन गर्ने तरिका सम्बन्धी Video tutorial: https://goaml.fiu.nrb.org.np/FIUWeb/GoAml/GetRegister
- goAML मा 'Message Board' मार्फत रिपोर्टिङ्ग गर्ने तरिका सम्बन्धी Video Tutorial: https://goaml.fiu.nrb.org.np/FIUWeb/GoAml/MessageBoard

सम्पूर्ण सूचक संस्थाहरुले भविष्यमा goAML (Production Environment) मा पूर्ण रुपले रिपोर्टिङ्ग गर्नुपर्ने हुँदा हाल goAML (Test Environment) मा STR/SAR/TTR हरु Web Reporting/XML माध्यमबाट पेश गर्नुहुन समेत अनुरोध गरिन्छ।

**Register गर्दा Attach गर्नुपर्ने पत्रको नमुना यसै सूचनासँगै संलग्न गरिएको छ।*

थप जानकारीका लागि
इमेल: **goaml@nrb.org.np**
फोन: ०१-४४११२५०/४४१०२०१ (एक्सटेन्शन: ४१८/४१५/८२९)
वेबसाईट: www.nrb.org.np/departments/fiu

goAML System मा Register गर्दा Attach गर्नुपर्ने पत्रको नमुना

(संस्थाको आधिकारिक लेटरहेडमा प्रिन्ट गरी आधिकारिक हस्ताक्षर तथा छाप लगाउनुपर्नेछ)

श्री प्रमुख ज्यू,
वित्तीय जानकारी इकाई
बालुवाटार, काठमाडौं।

विषय: कार्यान्वयन अधिकारी (Compliance Officer) नियुक्त सम्बन्धमा।

महोदय,

उपरोक्त सम्बन्धमा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७त (३) बमोजिम निम्न कर्मचारीलाई AML/CFT सम्बन्धी कार्य गर्नका लागी कार्यान्वयन अधिकारी (Compliance Officer) को रुपमा नियुक्त गरिएको तथा निजलाई goAML मा रिपोर्टिङ गर्ने र वित्तीय जानकारी इकाईसँग आवश्यक समन्वय गर्ने समेत जिम्मेवारी तोकिएको व्यहोरा जानकारी गराउँदछु।

कार्यान्वयन अधिकारीको विवरण

पुरा नाम (नेपालीमा)	
Full Name (in English)	
पद	
स्थायी ठेगाना	
हालको ठेगाना	
नागरिकता नं., जारी मिति तथा जिल्ला	
योग्यता	
सम्पर्क नं. (कार्यालय एक्सटेन्शन सहित)	
मोबाइल नं.	
ईमेल	

आधिकारिक हस्ताक्षर

अन्य निकायको सिमा कारोबार सम्बन्धी व्यवस्था

बैंक, रेमिट	: १० लाख र १० लाख
मनि चेन्जर	: ५ लाख
घर जग्गा कारोबार	: १०० लाख
बीमा	: १ लाख र ३ लाख
सुनचाँदी पसल	: १० लाख
क्यासिनो	: २ लाख

एफसिए राजकुमार फुयाल

क्रिप्टो मा कारोबार गरेर आर्जित पैसा ???

एफसिए राजकुमार फुयाल

AML Compliance Audit (परिपालना प्रतिवेदन)

- ✓ वित्तीय जानकारी इकाईमा सूचिकृत परिपालना परिक्षकबाट प्रत्येक वर्ष परिपालना प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने ।
- ✓ आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ महिना भित्र (पौष मसान्त भित्र)

एफसिए राजकुमार फुयाल

वार्षिक प्रतिवेदन

नेपाल सरकार
भुमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
सहकारी विभाग

- ✓ संस्थाले वर्ष भरि गरेको कामकारवाहीको समीक्षा सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने ।
- ✓ आर्थिक वर्ष समाप्त भएको २ महिना भित्र ।
- ✓ समन्वय समितिले तयार गरेको ढाँचामा ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

TO SUM UP

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्ने,

व्यवस्थापन स्तरको कार्यान्वयन अधिकारी नियुक्त गर्ने,

सदस्यको पहिचान गर्नुपर्ने र पहिचान खुल्ने कागजात पेश नगर्नेसँग कारोबार नगर्ने,

सिमा कारोबार र शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन दिने,

आर्थिक वर्ष समाप्त भएको २ महिना भित्र संस्थाले वर्ष भरि गरेको कामकारवाहीको समीक्षा सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने ।

आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ६ महिना भित्र वित्तीय जानकारी इकाईमा सूचिकृत परिपालना परिक्षकबाट प्रत्येक वर्ष परिपालना प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

कम्तीमा ५ वर्षसम्म अभिलेख सुरक्षित राख्ने,

कर्मचारीलाई क्षमता विकासको लागि आवश्यक तालिममा सहभागी गराउने,

ऐन वा नियम वा जारी गरिएका निर्देशिका वा दिएको निर्देशन बमोजिमको दायित्व पूरा गर्न र सोको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्न आवश्यक हुने अन्य व्यवस्था ।

एफसिए राजकुमार फुयाल

"The cost of non-compliance is great. If you think compliance is expensive, try non-compliance."

- Paul McNulty

Former U.S. Deputy Attorney General

एफसिए राजकुमार फुयाल

अहिले कस्तो लागेको छ त तपाईहरुलाई ???

पक्का पनि भुतको फिल्म हेरेको जस्तो भएको हुनुपर्छ ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण दिवस मनाइँदै

- **नेपालमा गएको माघ १४ गते प्रथम पटक सम्पत्ति शुद्धीकरण दिवस मनाइयो ।**
- **"वित्तीय क्रियाकलापमा पारदर्शिता, सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणमा प्रतिबद्धता" भन्ने नाराका साथ दिवस मनाइएको थियो ।**

एफसिए राजकुमार फुयाल

ध्यान दिएर सुन्नुभएकोमा धन्यवाद ।
केही टिप्पणी, प्रश्न, जिज्ञासा अथवा सल्लाह सुझाव छ की ???

For any Queries Feel Free to Contact

carajkumarphuyal@gmail.com

Mobile No: +977 – 9851203839

एफसिए राजकुमार फुयाल